

Ang Maayong Balita Parte kay Jesu-Cristo Suno kay Marcos

*Ang Pagwali ni Juan nga Manugbautiso
(Mat. 3:1-12; Luc. 3:1-18; Juan 1:19-28)*

¹ Amo ini ang Maayong Balita parte kay Jesu-Cristo nga Anak sang Dios. Nagsugod ini

² sang matuman ang ginsulat ni Propeta Isaias *parte sa ginhambal sang Dios sa iya Anak nga nagasing*, “Ipadala ko ang akon mensahero una sa imo sa pagpreparar sang imo alagyan.*

³ Magawali siya sing mabaskog sa kamingawan. *Siling niya*, ‘Ipereparar ninyo ang alagyan para sa Ginoo. Tadlunga ang dalan nga iya pagaagyan.’”†

⁴ *Kag natuman ini sang pag-abot ni Juan nga manugbautiso didto sa kamingawan*, nga sa diin nagwali siya sa mga tawo nga magpabautiso sila sa pagpakita sang ila paghinulsol para mapatawad ang *ila* mga sala.

⁵ Madamo gid nga mga tawo ang nagkadto kay Juan halin sa Jerusalem kag sa bilog nga *probinsya sang Judea*. Gintuad nila ang ila mga sala kag ginbautisohan sila ni Juan sa Suba sang Jordan.

⁶ Ang bayo ni Juan hinimo halin sa bulbol sang camel, kag ang iya paha panit. Ang iya ginakaon apan kag honey.

⁷ Amo ini ang iya ginapahibalo: “May magaabot nga nagasunod sa akon nga mas gamhanan pa

* 1:2 Mal. 3:1 † 1:3 Isa. 40:3

sang sa akon kag indi gani ako takos nga mangin iya ulipon.”[‡]

⁸ *Nagsiling pa gid siya*, “Ako nagabautiso sa inyo sa tubig, pero siya magabautiso sa inyo sa Espiritu Santo.”

*Ang Pagbautiso kag Pagtentar kay Jesus
(Mat. 3:13-4:11; Luc. 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Sang sadto nga tion, nag-abot si Jesus halin sa Nazaret nga sakop sang Galilea, kag nagpabautiso siya kay Juan sa *Suba sang Jordan*.

¹⁰ Pagtakas ni Jesus sa tubig, nakita niya dayon nga nag-abri ang langit, kag naghugpa sa iya ang Espiritu *Santo* sa dagway sang pating.

¹¹ Kag may tingog nga nabatian halin sa langit nga nagasiling, “Ikaw ang akon hinigugma nga Anak. Nalipay gid ako sa imo.”

¹² Sa gilayon ginpakadto siya sang Espiritu *Santo* sa kamingawan.

¹³ Kag didto siya nagtiner sa sulod sang 40 ka adlaw nga ginatentar ni Satanas. May mapintas nga mga sapat didto, pero ginbuligan siya sang mga anghel.

*Gintawag ni Jesus ang Apat ka Mangingisda
(Mat. 4:12-22; Luc. 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Sang napriso si Juan *nga manugbautiso*, nagkadto si Jesus sa Galilea kag nagwali sang Maayong Balita nga halin sa Dios.

¹⁵ Nagsiling siya, “Nag-abot na ang tion nga ginpropesiya sang mga propeta sang una. Malapit

[‡] **1:7** indi gani ako takos nga mangin iya ulipon: sa literal, indi gani ako takos nga magduko sa paghubad sang higot sang iya sandalyas.

na§ ang paghari sang Dios. Gani maghinulsol kamo sa inyo mga sala kag magtuo sa Maayong Balita.”

¹⁶ *Isa sadto ka adlaw*, sang nagalakat si Jesus sa higad sang Dagat* sang Galilea, nakita niya ang mag-utod nga si Simon kag si Andres nga nagaladlad sang pukot. Mga mangingisda sila.

¹⁷ Nagsiling si Jesus sa ila, “Sunod kamo sa akon kag himuon ko kamo nga mga mangingisda sang mga tawo.”

¹⁸ Sa gilayon ginbayaan nila ang ila mga pukot kag nagsunod sa iya.

¹⁹ Pagkatapos sadto, nagpadayon si Jesus sa paglakat, kag sa unhan nakita niya ang mag-utod nga si Santiago kag si Juan nga mga anak ni Zebedee. Ara sila sa ila sakayan nga nagakay-o sang ila pukot.

²⁰ Gintawag dayon sila ni Jesus. Ginbayaan nila didto sa sakayan ang ila amay nga si Zebedee kag ang mga trabahador nila, kag nagsunod sila kay Jesus.

*Ang Tawo nga may Malain nga Espiritu
(Luc. 4:31-37)*

²¹ Nagkadto sila ni Jesus sa Capernaum. Pag-abot sang Adlaw nga Inugpahuway, nagsulod si Jesus sa simbahan sang mga Judio kag nagpanudlo.

§ **1:15** *Malapit na:* ukon, *Nag-abot na* * **1:16** *Dagat:* Ang tubig nga ginmitlang diri ginatawag sa English nga “lake” ukon sa iban nga Bisaya, *linaw*.

²² Natingala gid ang mga tawo sa iya pagpanudlo, tungod nga nagatudlo siya nga may awtoridad, kag indi pareho sang mga manunudlo sang Kasuguan.

²³ Sa mga tawo didto nga nagatilipon may isa nga ginagamhan sang mahigko nga espiritu nga nagsinggit,

²⁴ “Jesus nga taga-Nazaret, ano ang labot mo sa amon? Nagkadto ka bala diri sa paglaglag sa amon? Kilala ko ikaw. Ikaw ang Balaan nga *ginpadala* sang Dios.”

²⁵ Pero ginsabdong ni Jesus ang espiritu, “Maghipos ka kag magguwa sa iya!”

²⁶ Ang ato nga tawo ginpakurog sang mahigko nga espiritu nga nagasinggit samtang nagaguwa sa iya.

²⁷ Natingala gid ang mga tawo didto, gani nagsil-ing sila, “Ano ini? Bag-o ini nga klase sang pagpanudlo nga may gahom. Bisan ang mahigko nga mga espiritu ginamanduan niya kag nagatuman sa iya.”

²⁸ Gani madasig nga naglapnag ang balita parte kay Jesus sa bilog nga probinsya sang Galilea.

*Ginpang-ayo ni Jesus ang Madamo nga Tawo
(Mat. 8:14-17; Luc. 4:38-41)*

²⁹ Naghalin sila sa simbahan sang mga Judio kag nagkadto sa balay nila ni Simon kag ni Andres. Nag-upod man si Santiago kag si Juan.

³⁰ Sang sadto nga tion, nagahigda ang ugangan nga babayi ni Simon, kay may hilanat siya. Kag ginsugid dayon nila ini kay Jesus.

³¹ Gani ginpalapitan siya ni Jesus kag gin-uyatan sa kamot kag ginpabangon. Nag-ayo dayon siya, kag ginhimusan niya sang pagkaon sila ni Jesus.

³² Pagkasalop sang adlaw, gindala sang mga tawo kay Jesus ang tanan nga nagamasakit kag ang mga ginagamhan sang mga demonyo.

³³ Madamo gid nga mga tawo sa banwa ang nagtilipon sa puwertahan *sang balay*.

³⁴ Gin-ayo ni Jesus ang madamo nga nagamasakit sang nagkalain-lain nga balatian, kag gintabog niya ang madamo nga demonyo. Wala niya pagtuguti nga maghambal ang mga demonyo, kay kilala nila kon sin-o siya.

Nagwali si Jesus sa Galilea
(*Luc. 4:42-44*)

³⁵ Sang sunod nga adlaw, sang madulumdulom pa, nagbangon si Jesus kag nagkadto sa kamin-gawan kag nagpangamuyo.

³⁶ Ginpangita siya ni Simon kag sang iya mga kaupod.

³⁷ Pagkakita nila kay Jesus nagsiling sila, “Ginpangita ka sang tanan.”

³⁸ Pero nagsiling siya sa ila, “Malakat kita sa malapit nga mga banwa para makawali man ako didto, kay amo ini ang kabangdanan nga nagkadto ako *diri sa kalibutan*.”

³⁹ Gani ginlibot ni Jesus ang bilog nga Galilea nga nagawali sa mga simbahan sang mga Judio kag nagatabog sang mga demonyo *sa mga tawo nga ila ginsudlan*.

*Gin-ayo ni Jesus ang Tawo nga May Delikado
nga Balatian sa Panit*

(Mat. 8:1-4; Luc. 5:12-16)

⁴⁰ May nagpalapit kay Jesus nga isa ka tawo nga may delikado nga balatian sa panit.[†] Nagluhod siya kay Jesus kag nagpakitluoy, “Kon gusto mo, mapaayo mo ako sa akon balatian para makabig ako nga matinlo.”

⁴¹ Naluoy gid si Jesus sa iya. Gani gintandog niya siya kag nagsiling, “Gusto ko. Magmatinlo ka!”

⁴² Sa gilayon nadula ang iya balatian kag nagtinlo siya.[‡]

⁴³ Ginpalakat dayon siya ni Jesus pagkatapos nga ginpaandaman niya siya. Siling niya,

⁴⁴ “Indi ka gid magpanugid bisan kay sin-o parte sini, kundi magderetso ka sa pari kag magpatan-aw sa iya.[§] Dayon maghalad ka sang halad nga ginsugo ni Moises sa pagpamatuod sa mga tawo nga matinlo ka na.”

⁴⁵ Pero ato nga tawo naglakat kag nagsagi panugid parte sa natabo sa iya. Gani naglapnag ang balita *parte sa natabo sa tawo* hasta indi na makasulod si Jesus sa mga banwa, kay nagadina-guso ang mga tawo pakadto sa iya. Didto na lang siya nagtiner sa kamingawan. Pero padayon pa

[†] **1:40** *delikado nga balatian sa panit*: sa iban nga mga translations, aro. Ang Griego nga pulong sini ginagamit sa pila ka klase sang balatian sa panit nga ginakabig nga mahigko, suno sa Lev. 13.

[‡] **1:42** *nagtinlo siya*: buot silingon, *matinlo na ang iya panit kag makabig na siya nga matinlo sa ila relihiyon*. **§ 1:44** *magpatan-aw sa iya* para makita sang pari nga nadula na ang iya balatian kag makabig na siya nga matinlo sa ila relihiyon.

gihapon ang pagkadto sang mga tawo sa iya halin sa iban nga mga lugar.

2

Gin-ayo ni Jesus ang Paralitiko

(Mat. 9:1-8; Luc. 5:17-26)

¹ Pagkaligad sang pila ka adlaw, nagbalik si Jesus sa Capernaum. Naglapnag ang balita nga ara siya sa iya ginaestaran.

² Gani madamo nga tawo ang nagtilipon didto hasta nga napuno ang balay, kag bisan pa sa may puwertahan nagaginutok sila. Ginwali ni Jesus sa ila ang pulong *sang Dios*.

³ Karon may mga tawo nga nag-abot kag gindala sa iya ang isa ka paralitiko nga ginatuwangan sang apat ka tawo.

⁴ Pero tungod nga nagaginutok ang mga tawo indi sila makapalapit kay Jesus. Gani gin-guhaban nila ang atop sa ibabaw sang ginatindugan ni Jesus. Pagkatapos gintunton nila ang paralitiko nga nagahigda sa iya hiligdaan.

⁵ Pagkakita ni Jesus nga may pagtuo sila *sa iya*, nagsiling siya sa paralitiko, “Anak, ginpatawad na ang imo mga sala.”

⁶ Sang mabatian ini sang mga manunudlo sang Kasuguan nga nagapungko didto, nagsiling sila sa ila kaugalingon,

⁷ “Paano nga makahambal siya sang subong sina? Pag-insulto ina *sa Dios*. Wala sing bisan sino nga makapatawad sang mga sala kundi ang Dios lang.”

⁸ Sa gilayon nahibaluan ni Jesus ang ila huna-huna. Gani nagsiling siya sa ila, “Ngaa nagahunahuna kamo sang subong sina?”

⁹ Diin bala ang mas mahapos, ang magsiling sa paralitiko, ‘Ginpatawad na ang imo mga sala,’ ukon ang magsiling, ‘Magtindog ka, dal-a ang imo hiligdaan kag maglakat?’

¹⁰ Karon pamatud-an ko sa inyo *paagi sa pag-ayo sa sini nga paralitiko nga ako* nga Anak sang Tawo may gahom diri sa duta sa pagpatawad sang mga sala.”

¹¹ Gani nagsiling siya sa paralitiko, “Magtindog ka, dal-a ang imo hiligdaan kag magpuli!”

¹² Samtang nagatan-aw sila, nagbangon ang paralitiko kag gindala niya ang iya hiligdaan kag nagguwa. Natingala gid sila tanan kag gindayaw nila ang Dios. Siling nila, “Wala pa kami sing may nakita nga pareho sini.”

Gintawag ni Jesus si Levi

(Mat. 9:9-13; Luc. 5:27-32)

¹³ Pagkatapos sadto nagbalik liwat si Jesus sa higad sang Dagat *sang Galilea*. Madamo nga tawo ang nagpalapit sa iya, gani gintudluan niya sila.

¹⁴ Kag samtang nagalakat siya, nakita niya *ang manugsukot sang buhis nga* si Levi nga anak ni Alfeus. Didto siya nagapungko sa balayaran sang buhis. Nagsiling si Jesus sa iya, “Dali, sunod ka sa akon.” Kag nagtindog si Levi kag nagsunod kay Jesus.

¹⁵ Karon, samtang nagakaon si Jesus kag ang iya mga sumulunod sa balay ni Levi, madamo nga manugsukot sang buhis kag *iban pa nga ginakabig*

nga mga makasasala ang nag-upod sa ila kaon, kay madamo na ang nagasunod sa iya.

¹⁶ May mga manunudlo sang Kasuguan nga mga Pariseo nga didto man. Nakita nila si Jesus nga nagakaon upod sa mga manugsukot sang buhis kag sa *iban pa nga ginakabig nga* mga makasasala pareho sa mga manugsukot sang buhis. Nagpamangkot sila sa iya mga sumulunod, “Ngaa nagakaon siya upod sa mga tawo nga pareho sina?”

¹⁷ Nabatian ni Jesus ang ila pamangkot, gani ginsabat niya sila, “Ang tawo nga maayo ang lawas wala nagakinahanglan sang doktor, kundi ang nagamasakit lang. Gani wala ako nagkadto diri sa pagtawag sa mga *nagakilala nga sila* matarong, kundi sa mga makasasala.”

*Ang Pamangkot Parte sa Pagpuasa
(Mat. 9:14-17; Luc. 5:33-39)*

¹⁸ Ang mga sumulunod ni Juan *nga manug-bautiso* kag ang mga Pariseo nagapuasa.* May mga tawo nga nagpalapit kay Jesus kag nagpamangkot, “Ngaa ang mga sumulunod ni Juan kag ang mga sumulunod sang mga Pariseo nagapuasa pero ang imo ya wala?”

¹⁹ Nagsabat si Jesus sa ila, “Mahimo bala nga magpuasa ang mga bisita sa kasal samtang kau-pod pa nila ang nobyo? Siyempre, indi!

²⁰ Pero magaabot ang tion nga ang nobyo kuhaon sa ila, kag amo na ina ang ila pagpuasa.”

²¹ *Siling pa ni Jesus*, “Indi maayo nga itukap ang bag-o nga tela sa daan nga bayo, kay *kon malab-*

* **2:18** *nagapuasa* suno sa ginatudlo sang mga Judio.

han magakulo ang bag-o nga tela kag magadako pa gid ang gisi.

²² Indi man maayo nga isulod ang bag-o nga bino sa daan nga suludlan nga panit. Kay mabusdik ang suludlan kag mausik ang bino, kag pareho nga indi na mapuslan. Sa baylo, ginasulod ang bag-o nga bino sa bag-o nga suludlan nga panit.”†

Ang Pamangkot Parte sa Adlaw nga Inugpahuway

(Mat. 12:1-8; Luc. 6:1-5)

²³ Sang isa ka Adlaw nga Inugpahuway, samtang nagaagi sila ni Jesus sa kaumahan sang trigo, namuksi ang iya mga sumulunod sang mga uhay sang trigo.

²⁴ Gani nagsiling ang mga Pariseo kay Jesus, “Tan-awa *ang imo mga sumulunod!* Ngaa ginahimo nila ang ginabawal nga himuon sa Adlaw nga Inugpahuway?”

²⁵ Ginsabat sila ni Jesus, “Wala bala ninyo mabasahi sa *Kasulatan* ang ginhimo ni David sang siya kag ang iya mga kaupod gin-gutom kag nagkinahanglan sang pagkaon?”

²⁶ Nagsulod si David sa balay sang Dios sadtong panahon nga si Abiatar ang pangulo nga pari. Ginkaon ni David ang tinapay nga ginhalad sa Dios, kag ginpakaon man niya ang iya mga kaupod, bisan pa nga bawal ang magkaon sadto luwas lang sa mga pari.”

† **2:22** Nagsugid si Jesus sina nga paanggid para itudlo sa ila nga indi mahimo nga simpunon ang iya mga pagpanudlo kag ang daan nga mga pagpanudlo sang mga Judio.

²⁷ Kag nagsiling pa gid si Jesus, “Ginhimo ang Adlaw nga Inugpahuway para sa kaayuhan sang tawo. Wala ginhimo ang tawo para sa kaayuhan sang Adlaw nga Inugpahuway.

²⁸ Gani, *ako nga Anak sang Tawo* may gahom sa *pagsiling kon ano ang husto nga himuon sa Adlaw nga Inugpahuway.*”

3

Ang Tawo nga Pingkaw ang Kamot (Mat. 12:9-14; Luc. 6:6-11)

¹ Sa liwat nagbalik si Jesus sa simbahan sang mga Judio kag may tawo didto nga pingkaw* ang kamot.

² Tungod nga ang mga Pariseo nagapangita gid sang kabangdanan nga maakusar nila si Jesus, ginabantayan nila kon bala ayuhon niya ang ato nga tawo sa Adlaw nga Inugpahuway.

³ Nagsiling si Jesus sa tawo nga pingkaw, “Magpalapit ka diri sa atubangan.”

⁴ Pagkatapos nagpamangkot siya sa mga Pariseo, “Ano bala ang ginatugot sang aton Kasuguan sa Adlaw nga Inugpahuway: ang paghimo sang maayo sa mga tawo ukon ang paghimo sang malain? Ang pagluwas sang ila kabuhi ukon ang pagpatay?” Pero wala gid sing may nagsabat.

⁵ Gintulok sila ni Jesus nga may kaakig, pero nasubuan man siya tungod sang katig-a sang ila balatyagon. Dayon nagsiling siya sa tawo nga

* **3:1** *pingkaw: ukon, paralisado*

pingkaw, “Untaya ang imo kamot!” Gin-untay niya, kag nag-ayo ini.

⁶ Pagkatapos sadto, nagguwa ang mga Pariseo kag nagpakigkita sa mga miyembro sang partido ni Herodes. Nagplano sila kon paano nila map-atay si Jesus.

Madamo nga Tawo ang Nagtipon kay Jesus

⁷ Nagkadto si Jesus kag ang iya mga sumulunod sa higad sang Dagat *sang Galilea*. Nagsunod sa ila ang madamo nga tawo nga halin sa Galilea kag sa Judea.

⁸ Madamo man ang naghalin sa Jerusalem, sa Idumea, sa tabok sang *Suba sang Jordan*, kag sa palibot sang Tyre kag Sidon, kay nabatian nila ang iya ginpanghimo.

⁹ Tungod sa kadamuon sang mga tawo ginsilingan niya ang iya mga sumulunod nga mag-preparar sang sakayan para sa iya, agod nga kon magdinaguso sa iya ang mga tawo may masakyan siya.

¹⁰ Tungod nga madamo ang iya ginpang-ayo, ang tanan nga may masakit nagdinasok para makatandog sa iya.

¹¹ Kag kon makita siya sang mga *tawo nga ginagamhan sang mahigko* nga mga espiritu, nagaluhod sila kag nagasinggit, “Ikaw ang Anak sang Dios!”

¹² Pero ginpaandaman gid niya ang mahigko nga mga espiritu nga indi magpanugid kon sin-o siya.

*Ginpili ni Jesus ang Dose ka Apostoles
(Mat. 10:1-4; Luc. 6:12-16)*

¹³ Pagkatapos sadto, nagtaklad si Jesus sa bukid kag gintawag niya ang luyag niya nga pilion. Gani nagpalapit sila sa iya.

¹⁴ Dayon nagpili siya sang dose nga iya man gintawag nga mga apostoles[†] para mangin kau-pod niya kag ipadala niya sa pagpangwali.

¹⁵ Ginhatagan niya sila sing gahom para magtabog sang mga demonyo.

¹⁶ Amo ini ang dose nga iya ginpili:[‡] si Simon (nga iya gin-ngalanan nga Pedro),

¹⁷ si Santiago kag ang iya utod nga si Juan nga mga anak ni Zebedee (gin-ngalanan sila nga Boanerges nga ang buot silingon, mga anak sang daguob),

¹⁸ si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeus, si Tadeus, si Simon (nga sang una rebelde sa gobyerno sang Roma),

¹⁹ kag si Judas Iscariote[§] nga amo ang nag-traidor kay Jesus.

Si Jesus kag si Satanas

(Mat. 12:22-32; Luc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Dayon, nagpuli sila ni Jesus. Kag nagtilipon liwat ang mga tawo didto, gani si Jesus kag ang iya mga sumulunod wala na sing tiyempo bisan magkaon.

[†] **3:14** *nga iya...apostoles*: Indi ini makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto. [‡] **3:16** *Amo in...ginpili*: Indi ini makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto. [§] **3:19** *Judas Iscariote*: Indi apelyido ni Judas ang “Iscariote.” Siguro ang buot silingon, *Judas nga taga-Keriot*.

²¹ Pagkabati sang iya pamilya parte sa mga ginahimo ni Jesus, nagkadto sila didto para kuhaon siya, kay nagsiling ang mga tawo nga buang siya.

²² Ang mga manunudlo sang Kasuguan nga nag-abot halin sa Jerusalem nagsiling, “Ginsudlan siya ni Satanás* nga pangulo sang mga demonyo. Gani paagi sa gahom ni Satanás nagatabog siya sang mga demonyo.”

²³ Gintawag ni Jesus ang mga tawo nga magpalapit sa iya, kag naghambal siya sa ila paagi sa sini nga mga paanggid, “Indi mahimo nga si Satanás magtabog sang iya mga kaupod.

²⁴ Kon ang *mga pumuluyo sang* isa ka ginharian magbinahin-bahin kag mag-ilinaway, ina nga ginharian indi makapadayon.

²⁵ Amo man ang matabo sa isa ka panimalay kon *ang mga nagaestar dira* magbinahin-bahin kag mag-ilinaway.

²⁶ Gani kon si Satanás kag ang iya mga sakop magbinahin-bahin kag mag-ilinaway, ang iya ginharian indi man makapadayon kundi malaglag ini.

²⁷ “Ang matuod, wala sing tawo nga sarang makasulod sa balay sang makusog nga tawo sa pagkuha sang iya mga pagkabutang kon indi niya anay paggapuson inang makusog nga tawo. Pero kon magapos na niya, makapagusto na siya sa pagkuha sang mga pagkabutang sa sina nga balay.†

* **3:22** *Satanas*: sa Griego, *Beelzebul* † **3:27** Ang buot silingon ni Jesus, napierdi na niya si Satanás. Amo ina nga matabog niya ang iya mga sinakpan.

²⁸ “Nagasiling pa gid ako sing matuod, nga ang tanan nga klase sang sala kag pagpakalain mapatawad.

²⁹ Pero ang bisan sin-o nga nagapakalain sa Espiritu Santo indi gid mapatawad. Ini nga sala indi gid mapatawad hasta san-o.”

³⁰ Ginhambal ini ni Jesus kay nagasiling ang mga manunudlo sang Kasuguan nga ginagamhan siya kuno sang mahigko nga espiritu.

*Ang Iloy kag ang mga Utod ni Jesus
(Mat. 12:46-50; Luc. 8:19-21)*

³¹ Dayon nag-abot ang iloy kag ang mga utod ni Jesus. Samtang nagatindog sila didto sa guwa sang balay ginpatawag nila siya.

³² Madamo nga tawo didto ang nagapungko sa palibot ni Jesus. Siling sang mga tawo sa iya, “Ang imo iloy kag mga utod ara sa guwa kag ginapatawag ka nila.”

³³ Siling niya, “Nahibaluan bala ninyo kon sin-o ang akon iloy kag mga utod?”

³⁴ Nagtulok siya sa mga tawo nga nagapungko sa palibot niya kag nagsiling, “Amo ini sila ang akon iloy kag mga utod!”

³⁵ Ang bisan sin-o nga nagahimo sang kabubuton sang Dios amo ang akon iloy kag mga utod.”

4

*Ang Paanggid Parte sa Manugsab-og
(Mat. 13:1-9; Luc. 8:4-8)*

¹ Nagpanudlo liwat si Jesus sa higad sang dagat. Madamo gid nga mga tawo ang nagtilipon sa iya

palibot. Gani nagsakay siya sa sakayan nga nagapundo kag nagpungko siya didto. Kag ang mga tawo nagpabilin sa higad sang dagat.

² Madamo nga butang ang iya gintudlo sa ila paagi sa mga paanggid.

³ Siling niya, “Magpamati kamo! May isa ka mangunguma nga nagsab-og sang binhi.

⁴ Sa iya pagsab-og, ang iban nagtupa sa higad sang dalan, kag gintuka ini sang mga pispis.

⁵ Ang iban nagtupa sa kabatuhan. Hapaw lang ang duta sini, gani madali nga nagtubo ang binhi tungod kay manabaw ang duta.

⁶ Pero nalayong ini sang nainitan sang adlaw, kag tungod nga diutay lang ang gamot, nalaya.

⁷ Ang iban nga mga binhi nagtupa *kag nagtubo* sa duta nga may mga tunukon nga hilamon, pero pagdabong sang mga hilamon nalumos ang tanom, gani wala nakapamunga.

⁸ Ang iban pa gid nga mga binhi nagtupa sa maayo nga duta, kag nagtubo ini kag nagpamunga. Ang iban 30, ang iban 60, kag ang iban 100 *ka pilo ang bunga*.”

⁹ Siling pa ni Jesus sa ila, “Kamo nga naga-pamati, dapat intiendihon gid ninyo ining inyo nabatian.”

Ang Katuyuan sang mga Paanggid
(Mat. 13:10-17; Luc. 8:9-10)

¹⁰ Pagpalauli sang mga tawo, ang dose *ka apostoles* kag ang iban pa gid nga nagaupod kay Jesus nagpamangkot sa iya kon ano ang kahulugan sang sadto nga paanggid.

¹¹ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ang mga tinago nga kamatuoran parte sa paghari sang Dios ginasugid sa inyo *nga maintiendihan ninyo*, pero sa iban, ang tanan nga butang *parte sa paghari sang Dios* ginasugid sa ila paagi sa mga paanggid,

¹² para *matuman ang ginasiling sang Kasulatan* nga,

“‘Sige lang ang ila tulok, pero indi sila makakita. Sige lang ang ila pamati, pero indi sila makaintiendi.

Kay kon makaintiendi sila,

magahinulsol sila kag patawaron sila sang Dios.’”*

Ginpaathag ni Jesus ang Paanggid Parte sa Manugsab-og

(Mat. 13:18-23; Luc. 8:11-15)

¹³ Nagpamangkot dayon si Jesus sa ila, “Kon indi kamo makaintiendi sadto nga paanggid, paano ninyo maintiendihan ang iban ko pa nga mga paanggid?

¹⁴ *Ang kahulugan sang akon paanggid amo ini: ang ginsab-og sang mangunguma amo ang pulong sang Dios.*

¹⁵ Ang higad sang dalan nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga sang pagkabati nila sang pulong *sang Dios*, nag-abot man dayon si Satanas kag gin-agaw niya ang pulong sa ila tagipusuon.

¹⁶ Ang kabatuhan nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga sang pagkabati nila sang pulong *sang Dios*, ginbaton nila dayon ini nga may kalipay,

* **4:12** Isa. 6:9, 10

¹⁷ pero indi hugot sa ila tagipusuon. Gani wala magdugay ang ila pagtuo. Pag-abot sang pag-antos ukon paghingabot tungod sa *ila nga pagbaton sa pulong sang Dios*, nagbiya sila gilayon sa ila pagtuo.

¹⁸ Ang duta nga may mga tunukon nga hilaon nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga nakabati sang pulong *sang Dios*.

¹⁹ Ugaling tungod sa mga palaligban sa sini nga panahon kag paghimulat nga makamaggad, kag tungod sa sobra nga handom sang iban nga mga butang, nalipatan nila ang pulong *sang Dios* nga ila nabatian kag wala ini namunga *sa ila kabuhi*.

²⁰ Pero ang maayo nga duta nga gintup-an sang binhi amo ang mga tawo nga nagpamati sang pulong *sang Dios* kag ginbaton nila sa ila tagipusuon kag namunga *sa ila kabuhi*. Ang iban 30, ang iban 60, kag ang iban 100 *ka pilo ang bunga*.”

*Ang Paanggid Parte sa Suga
(Luc. 8:16-18)*

²¹ Nagpadayon pa gid sa paghambal si Jesus sa ila, “Kon ang tawo magsindi sang suga, wala niya ginatakluban sang sulukban ukon ginabutang sa idalom sang katre, kundi ginabutang niya sa tungtungan.

²² Amo man ina nga wala sing tinago nga indi magguwa sa ulihi, kag wala sing sekreto nga indi mabuyagyag.[†]

[†] **4:22** Ang tinago ukon sekreto nga ginamitlang diri posible amo ang parte sa paghari sang Dios ukon sa Maayong Balita nga kinahanglan nga ipahayag.

²³ Kamo nga nagapamati, dapat intiendihon gid ninyo ining inyo nabatian.”

²⁴ Nagsiling pa gid siya, “Pamatii ninyo ako sing maayo! Magahatag ang Dios sa inyo sing pag-intiendi suno sa inyo pagpamati, kag iya pa gani ini dugangan.

²⁵ Kay ang tawo nga nagatuman sang iya nabatian nga kamatuoran pagahatagan pa gid sang pag-intiendi. Pero ang tawo nga wala nagatuman sa kamatuoran, bisan ang diutay nga iya naintiendihan kuhaon pa sa iya.”

Ang Paanggid Parte sa Binhi nga Nagtubo

²⁶ Siling pa gid ni Jesus, “Ang paghari sang Dios mapaanggid sa *sini nga estorya*: May isa ka tawo nga nagsab-og sang binhi sa iya uma.

²⁷ Samtang nagapadayon siya sa iya obra kada adlaw kag samtang nagatulog siya kada gab-i, ang mga binhi nga iya ginsab-og nagatubo bisan wala niya mahibalui kon paano.

²⁸ Ang duta mismo amo ang *nagapatubo kag* nagapabunga sang mga tanom: nahauna ang dahon, dason ang uhay, kag sa ulihi ang matinggas nga bunga.

²⁹ Kag kon luto na, ginaani sang tag-iya kay alanihon na.”

Ang Paanggid Parte sa Binhi sang Mustasa (Mat. 13:31-32, 34; Luc. 13:18-19)

³⁰ Nagpamangkot si Jesus sa *ila*, “Sa ano ta mapaanggid ang paghari sang Dios? Ano nga paanggid ang aton gamiton para mapaathag ini?

³¹ Ang paghari sang Dios pareho sa binhi sang mustasa.‡ Pinakagamay ini sa tanan nga binhi,

³² pero kon matanom na, nagatubo kag nagal-abaw pa sa tanan nga ulutanon nga bisan ang mga pispis sarang makapugad sa iya mahandong nga mga sanga.”

³³ Madamo pa gid nga mga paanggid nga pareho sini ang gin-gamit ni Jesus sa iya pagpanudlo sa mga tawo, suno lang sa ila maintiendihan.

³⁴ Wala siya sing may ginhambal sa mga tawo nga indi paagi sa paanggid, pero ginapaathag niya ini tanan sa iya mga sumulunod kon silahanon na lang.

*Ginpauntat ni Jesus ang Bagyo
(Mat. 8:23-27; Luc. 8:22-25)*

³⁵ Sang sirom na sadto nga adlaw, nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, “Dali, matabok kita sa pihak sang dagat.”

³⁶ Gani gimbayaan sang iya mga sumulunod ang madamo nga tawo nga nagatilipon, kag naglarga sila kaupod ni Jesus nga didto na sa sakayan. May mga sakayan man didto nga nagdungan sa ila.

³⁷ Kag *samtang nagabiyahe sila*, hinali lang nga nagbaskog ang hangin. Sige ang basya sang dalagko nga mga balod, kag daw sa mapuno na ang sakayan.

³⁸ Pero si Jesus didto sa buli sang sakayan nga nagakatulog nga may ulunan. Ginpukaw nila siya. Siling nila, “Manunudlo, wala ka bala nagak-abalaka nga malunod na kita?”

‡ **4:31** *mustasa*: Ini isa ka klase sang mustasa nga dako gid.

³⁹ Gani nagbangon siya kag ginsabdong niya ang hangin kag ang balod. Siling niya, “Untat!” Kag nag-untat ang hangin kag naglinaw ang dagat.

⁴⁰ Siling dayon ni Jesus sa ila, “Ngaa bala nahadlok kamo? Ano, wala pa gid bala kamo sing pagtuo sa *akon*?”

⁴¹ Kinulbaan gid sila, kag nagpinamangkutanay sila, “Sin-o gid ayhan ini nga bisan ang hangin kag ang mga balod nagatuman sa iya?”

5

Gin-ayo ni Jesus ang Tawo nga may Malain nga mga Espiritu

(Mat. 8:28-34; Luc. 8:26-39)

¹ Pagkatapos sadto nakaabot sila sa tabok sang Dagat* sang *Galilea*, sa lugar sang mga Gerasenhon.†

² Sang nakapanaog na si Jesus sa sakayan, gin-sugata siya sang isa ka tawo nga halin sa mga *kuweba nga* lulubngan. Ini nga tawo ginagamhan sang mahigko nga espiritu

³ kag didto siya nagaestar sa mga lulubngan. Wala na gid sing may makagapos sa iya, bisan makakadena sa iya.

⁴ Kay madamo na nga tion nga gin-gapos sang kadena ang iya mga tiil kag mga kamot, pero ginapamugto lang niya ini. Wala gid sing may makapugong sa iya.

* **5:1** *Dagat*: Tan-awa ang footnote sa 1:16 † **5:1** *Gerasenhon*: sa iban nga mga kopya sang Griego, *Gadarenhon*; sa iban pa gid nga mga kopya, *Gergesenhon*

⁵ Adlaw-gab-i, bisan ara siya sa mga kuweba nga lulubngan ukon sa mga bukid man, permi siya nagasinggit kag ginapilas niya ang iya lawas sang bato.

⁶ Pagkakita niya kay Jesus sa malayo, nagdalagan siya pakadto sa iya kag nagluhod.

⁷⁻⁸ Dayon nagsiling si Jesus sa espiritu nga nagagahom sa sadto nga tawo, “Ikaw nga mahigko nga espiritu, magguwa ka sa sini nga tawo!” Nagsinggit ang tawo, “Jesus, Anak sang Labing Mataas nga Dios, ano ang imo labot sa akon? Nagapakitluoy ako sa imo sa ngalan sang Dios nga indi mo ako pagsilutan.”

⁹ Ginpamangkot siya dayon ni Jesus, “Ano ang imo ngalan?” Nagsabat siya, “Ang akon ngalan si Panong kay madamo kami.”

¹⁰ Kag sige ang iya pagpakitluoy kay Jesus nga indi lang sila pagtabugon sa sadto nga lugar.

¹¹ Malapit didto, may madamo nga baboy nga nagakaon sa banglid.

¹² Nagpakitluoy kay Jesus ang mga demonyo nga nagasiling, “Tuguti na lang kami nga magsulod sa sina nga mga baboy.”

¹³ Gani gintugutan niya sila. Kag nagguluwa ang mahigko nga mga espiritu sa tawo kag nagsulod sa mga baboy. Dayon ang tanan nga baboy didto nga mga duha ka libo nagdinaguso padulhog sa banglid deretso sa tubig kag nagkalalumós.

¹⁴ Nagdinalagan ang mga manugsagod sang mga baboy kag ginpanugid nila sa mga tawo sa banwa kag sa kaumahan ang mga natabo nga ato. Gani nagkadto ang mga tawo didto kay Jesus para tan-awon kon ano ang natabo.

¹⁵ Pag-abot nila kay Jesus nakita nila ang tawo nga sadto anay gin-gamhan sang panong sang mga demonyo. Nagapungko siya nga may bayo kag husto na ang iya paminsaron. Gani hinadlukan sila.

¹⁶ Ang mga nakakita mismo sa natabo nagsugid sa mga tawo kon ano ang natabo sa tawo nga gin-gamhan anay sang mga demonyo kag ang natabo sa mga baboy.

¹⁷ Gani tungod sa sini nga hitabo, nagpakitluoy sila kay Jesus nga maghalin sa ila lugar.

¹⁸ Sang manugsakay na si Jesus sa sakayan, ang tawo nga gin-gamhan anay sang mga demonyo nagpakitluoy sa iya nga kon mahimo paupdon siya.

¹⁹ Pero wala siya pagtuguti ni Jesus, kundi ginsilingan siya, “Magpuli ka sa imo pamilya kag sugiran mo sila kon ano ang ginhimo sang Ginoo sa imo kag kon paano siya naluoy sa imo anay kahimtangan.”

²⁰ Gani naglakat ang tawo kag nagkadto sa Decapolis. Kag didto ginpanugid niya ang ginhimo ni Jesus sa iya. Natingala gid ang tanan nga nakabati sa iya.

Ang Bata ni Jairus kag ang Babayi nga Nagtandog sang Bayo ni Jesus

(Mat. 9:18-26; Luc. 8:40-56)

²¹ Pagtabok liwat ni Jesus sa pihak sang dagat, madamo naman nga mga tawo ang nagtilipon didto sa iya.

²²⁻²³ Nag-abot man didto si Jairus nga isa ka manugdumala sang simbahan sang mga Judio.

Pagkakita niya kay Jesus, nagluhod siya sa iya kag nagpakitluoy, “Ang akon bata nga dalagita daw mapatay na. Kon mahimo kadtui siya *didto sa balay* kag itungtong ang imo kamot sa iya, para mag-ayo siya kag mabuhi!”

²⁴ Gani nag-upod si Jesus sa iya. Madamo gid nga mga tawo ang nag-upod kay Jesus kag nagadinaguso sila sa iya.

²⁵ May babayi didto nga ginapanguwaan sang dugo sa sulod sang dose na ka tuig.

²⁶ Puwerte gid ang iya pag-antos sa pihak sang iya pagpabulong sa nagkalain-lain nga manugbulong. Nagasto na niya ang tanan niya nga mga pagkabutang, pero wala gid siya mag-ayo. Nagdugang pa gid gani ang iya masakit.

²⁷ Nabatian niya ang mga balita parte kay Jesus, gani nagdasok siya sa mga tawo sa likod dampi ni Jesus kag gintandog niya ang bayo ni Jesus,

²⁸ kay naghunahuna siya, “Kon matandog ko lang bisan ang iya bayo, magaayo gid ako.”

²⁹ Sa gilayon nag-untat ang pagpanguwa sang dugo sa iya, kag nabatyagan niya nga nag-ayo na siya sa iya masakit.

³⁰ Nabatyagan ni Jesus nga may gahom nga nagguwa sa iya, gani nagliso siya kag nagsiling, “Sin-o ang nagtandog sa akon bayo?”

³¹ Nagsabat ang iya mga sumulunod, “Kadamo sang tawo nga nagadinaguso sa imo, ngaa nagapamangkot ka pa kon sin-o ang nagtandog sa imo?”

³² Pero nagpanulok-tulok pa gid siya kon sin-o ang nagtandog sa iya.

³³ Tungod nga nahibaluan sang babayi kon ano

ang natabo sa iya, nagpalapit siya kay Jesus nga nagakurog sa kahadlok. Nagluhod siya kag nagsugid sang matuod.

³⁴ Dayon nagsiling si Jesus sa iya, “Anak, ang imo pagtuo nag-ayo[‡] sa imo. Magpuli ka nga may kalinong, kay maayo ka na.”

³⁵ Samtang nagahambal pa siya sa babayi, may nag-abot nga pila ka tawo halin sa balay ni Jairus. Siling nila kay Jairus, “Patay na ang imo bata. Indi na pagdisturbuha ang manunudlo.”

³⁶ Pero wala nagsapak si Jesus sa sadto nga balita. Nagsiling siya kay Jairus, “Indi ka magkahadlok. Magtuo ka lang.”

³⁷ *Gani nagpadayon gid sila.* Pero wala siya sang may ginpaupod luwas kay Pedro kag ang magutod nga si Santiago kag si Juan.

³⁸ Pag-abot nila sa balay ni Jairus, nakita ni Jesus nga nagaginahod ang mga tawo. Ang iban nagahinibi kag ang iban nagapanalambiton.

³⁹ Nagsulod sila ni Jesus sa balay, kag nagsiling siya sa mga tawo, “Ngaa nagaginahod kag nagahinibi kamo? Indi patay ang bata, kundi nagakatulog lang.”

⁴⁰ Ginkadlawan nila si Jesus. Gani ginpaguwa niya ang tanan nga tawo kag ginpasulod niya sa kuwarto sang bata ang iya sini amay kag iloy, kag ang tatlo nga iya kaupod.

⁴¹ Dayon gin-uyatan niya ang kamot sang bata kag nagsiling, “*Talitha, Koum,*” nga kon sa aton pa, “Day, magbangon ka!”

⁴² Kag nagbangon dayon ang dalagita kag

[‡] 5:34 *nag-ayo: ukonkag nagluwas*

naglakat-lakat. (Ang dalagita nagaedad sang dose ka tuig). Tungod sa natabo, dako gid ang ila pagkatingala.

⁴³ Pero ginmanduan sila ni Jesus nga indi gid magpanugid bisan kay sin-o parte sa natabo. Dayon ginsilingan niya sila nga hatagan sang pagkaon ang bata.

6

Ginsikway si Jesus sa Nazaret (Mat. 13:53-58; Luc. 4:16-30)

¹ Pagkatapos sadto, nagpuli si Jesus sa iya banwa, kag nag-upod sa iya ang iya mga sumu-lunod.

² Pag-abot sang Adlaw nga Inugpahuway nagpanudlo siya sa simbahan sang mga Judio. Madamo nga tawo didto ang nakabati sa iya kag natingala gid sila. Siling nila, “Ngaa madamo sang nahibaluan ang tawo nga ini? Sa diin bala siya nakakuha sini nga kaalam? Kag ngaa makahimo siya sang mga milagro?”

³ Indi bala siya ang panday nga anak ni Maria kag utod nila ni Santiago, Jose, Judas kag Simon? Kag indi bala ang mga utod niya nga mga babayi diri man nagapuli?” Gani indi gid sila magtuo sa iya.

⁴ Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “Ginatahod ang propeta bisan diin luwas lang sa iya kaugalingon nga banwa kag sa iya mga paryente kag panimalay.”

⁵ *Amo ina nga* wala siya makahimo sang mga milagro sa sadto nga lugar, luwas lang sa pila ka

masakiton nga iya gintandog sang iya kamot kag nag-ayo.

⁶ Natingala siya nga indi sila magtuo sa iya.

*Ginpadala ni Jesus ang Dose Niya ka Apostoles
(Mat. 10:5-15; Luc. 9:1-6)*

Pagkatapos sadto naglibot si Jesus nga nagapanudlo sa mga baryo.

⁷ Gintawag niya ang dose *niya ka apostoles* kag ginpadala niya sila sing tagduha-duha. Ginhatagan niya sila sing awtoridad sa pagtabog sang mahigko nga mga espiritu.

⁸ Ginmanduan niya sila, “Indi kamo magdala sang bisan ano sa inyo paglakat kundi baston gid lang. Indi man kamo magdala sang pagkaon, kuwarta ukon bag.

⁹ Puwede kamo makasuksok sang sandalyas, pero indi kamo magdala sang ilislan nga bayo.

¹⁰ Kon padayunon kamo sa isa ka balay, dira gid lang kamo magdayon hasta maghalin kamo sa sina nga lugar.

¹¹ Pero kon ang mga tawo sa isa ka lugar indi magbaton sa inyo kag indi magpamati sang inyo ginawali, bayai lang ninyo sila, kag sa paghalin ninyo, taktaka ninyo ang yab-ok sa inyo tiil bilang paandam kontra sa ila.”

¹² Gani naglakat sila kag nagwali nga dapat maghinulsol ang mga tawo sa ila mga sala.

¹³ Madamo nga demonyo ang ila gintabog kag madamo nga masakiton ang ila ginhaplasan sang lana nga nag-alayo.

*Ang Pagpatay kay Juan nga Manugbautiso
(Mat. 14:1-12; Luc. 9:7-9)*

¹⁴ Nakaabot kay Haring Herodes ang mga balita parte kay Jesus tungod nga nagbantog na siya. Ang iban nagasiling nga si Jesus amo si Juan nga manugbautiso nga nabanhaw, amo ina nga may gahom siya sa paghimo sang mga milagro.

¹⁵ Pero nagasiling ang iban nga siya si Propeta Elias. Kag nagasiling pa gid ang iban nga siya isa ka propeta nga pareho sang mga propeta sang una.

¹⁶ Pero pagkabati ni Herodes sina nga mga balita, nagsiling siya, “Nabanhaw si Juan nga akon ginpapugutan sang ulo.”

¹⁷⁻¹⁸ Ginpapugutan ni Herodes sang ulo si Juan tungod sang dumot ni Herodias sa iya, kay amo ini ang natabo: Ginpangasawa ni Herodes si Herodias nga asawa sang iya utod nga si Felipe. Permi lang ginahambalan ni Juan si Herodes nga indi husto ang iya pagpangasawa sa asawa sang iya utod. Gani tungod kay Herodias, ginpadakop ni Herodes si Juan kag ginpapriso.

¹⁹ Kag tungod sa dumot ni Herodias kay Juan gusto niya nga ipapatay siya, pero indi niya mahimo *tungod nga indi magsugot si Herodes*.

²⁰ Kay nahadlok si Herodes kay Juan tungod nga nahibalan niya nga si Juan diosnon kag matarong nga tawo. Gani gin-apinan ni Herodes si Juan para indi maano. Gusto ni Herodes nga magpamati sa mga wali ni Juan bisan matuod nga ang iya mga nabatian nagapalibog sang iya ulo.

²¹ Sang ulihi nag-abot gid man ang tion nga ginahulat ni Herodias. Natabo ini sa kaadlawan ni Herodes. Nagpapunsyon si Herodes kag gin-imbatar niya ang mga opisyal sang Galilea, ang

mga kumander *sang Romanhon nga mga soldado*, kag ang mga kilala nga mga tawo didto.

²² Sa tion na sang punsyon, nagsulod ang dalaga nga anak ni Herodias kag nagsaot. Nalipay gid si Herodes kag ang iya mga bisita. Gani nagsiling si Herodes sa dalaga, “Pangayo ka sa akon sang bisan ano nga imo naluyagan kag ihatag ko sa imo.”

²³ Kag siling pa gid niya sa dalaga, “Ginasumpa ko nga bisan ano ang imo pangayuon sa akon ihatag ko sa imo, bisan katunga pa sang akon ginharian.”

²⁴ Nagguwa ang dalaga kag nagpamangkot sa iya iloy kon ano ang iya pangayuon. Nagsabat ang iya iloy nga pangayuon niya ang ulo ni Juan nga manugbautiso.

²⁵ Dayon nagdali-dali siya balik sa hari. Pag-abot niya didto nagsiling siya, “Gusto ko nga ihatag mo sa akon subong gid ang ulo ni Juan nga manugbautiso nga nabutang sa bandehado.”

²⁶ Pagkabati sadto sang hari nagkasubo gid siya. Pero tungod nga nakapanumpa siya kag nabatian mismo sang iya mga bisita, indi niya gusto nga maguba ang iya promisa sa dalaga.

²⁷ Sa gilayon ginsugo niya ang isa ka soldado nga dal-on sa iya ang ulo ni Juan. Gani naglakat ang soldado sa prisohan kag ginpugutan sang ulo si Juan.

²⁸ Pagkatapos ginbutang niya sa bandehado ang ulo ni Juan kag ginhatag sa dalaga, kag ginhatag man sang dalaga sa iya iloy.

²⁹ Pagkabati sang mga sumulunod ni Juan parte sa natabo, ginkadtuan nila kag ginkuha ang lawas

ni Juan kag ginbutang sa lulubngan.

*Ginpakaon ni Jesus ang 5,000 ka Tawo
(Mat. 14:13-21; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14)*

³⁰ Ang mga apostoles nga naglakat sa pagwali nagbalik kay Jesus. Ginsugid nila sa iya ang tanan nila nga ginhimo kag mga ginpanudlo.

³¹ Tungod sa kadamuon sang mga tawo nga nagapakadto-pakari, wala na gid sila sang tiyempo bisan sa pagkaon. Gani nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, “Dali, makadto kita sa kamingawan para makapahuway-huway kamo bisan dali lang.”

³² Gani nagsakay sila sa sakayan kag nagkadto sa kamingawan.

³³ Pero nakilal-an sila sang madamo nga tawo nga nakakita sang ila paghalin. Gani nagdalagan ang mga tawo halin sa nagkalain-lain nga banwa pakadto sa lugar nga ginapakadtuan nila ni Jesus, kag nauna pa sila abot didto.

³⁴ Sang pagpanaog ni Jesus sa sakayan, nakita niya ang madamo gid nga mga tawo. Naluoy gid siya sa ila, kay daw pareho sila sa mga karnero nga wala sing manugbantay. Gani gintudluan niya sila sang madamo nga butang.

³⁵ Sang hapon na gid, nagpalapit sa iya ang iya mga sumulunod. Siling nila, “Hapon na gid, kag ari kita diri sa kamingawan.

³⁶ Palakta na ang mga tawo sa mga baryo kag sa mga sityo sa palibot para makabakal sila sang ila pagkaon.”

³⁷ Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Kamo mismo ang maghatag sang pagkaon sa ila.” Nagsabat sila

kay Jesus, “Mga walo ka bulan nga suweldo ang magasto sa tinapay nga ipakaon sa ila. Malakat bala kami kag magbakal sang sina nga kantidad sang tinapay?”

³⁸ Nagsiling si Jesus sa ila, “Pila ka bilog ang inyo tinapay dira? Abi, tan-awa ninyo.” Sang mausisa nila nagsiling sila, “Lima ka tinapay, kag may duha ka isda.”

³⁹ Dayon ginsugo ni Jesus ang iya mga sumulunod nga papungkuon sing grupo-grupo ang mga tawo sa hilamon.

⁴⁰ Gani nagpulungko ang mga tawo sa tag-100 kag tag-50.

⁴¹ Dayon ginkuha ni Jesus ang lima ka tinapay kag duha ka isda, kag nagtangla siya sa langit kag nagpasalamat sa *Dios*. Pagkatapos ginpamihak-pihak niya ang tinapay kag ginhatag sa iya mga sumulunod para ipanagtag sa mga tawo. Kag ginpartida man niya ang isda sa tanan.

⁴² Nakakaon sila tanan kag nagkalabusog.

⁴³ *Pagkatapos kaon*, gintipon nila ang mga nabilin nga tinapay kag isda, kag dose pa ka alat ang napuno.

⁴⁴ Ang kadamuon sang mga lalaki lang nga nagkalaon 5,000.

*Naglakat si Jesus sa Ibabaw sang Tubig
(Mat. 14:22-33; Juan 6:15-21)*

⁴⁵ Pagkatapos sadto, ginsugo ni Jesus ang iya mga sumulunod nga magsakay sa sakayan kag mag-una didto sa Betsaida, sa tabok sang dagat, samtang ginapapuli niya ang mga tawo.

⁴⁶ Sang nakahalin na ang mga tawo, nagtaklad siya sa bukid para magpangamuyo.

⁴⁷ Pagkagab-i, ang sakayan didto na sa tunga sang dagat, pero si Jesus didto pa sa takas nga nagaisahanon lang.

⁴⁸ Nakita niya nga ginabudlayan sila sa pagbugsay, kay nagasugata ang hangin. Sang kaagahon na, nagkadto siya didto sa ila nga nagalakat sa ibabaw sang tubig. Maagi lang siya kuntani sa ila,

⁴⁹⁻⁵⁰ pero pagkakita nila nga may nagalakat sa ibabaw sang tubig, hinadlukan gid sila kag nagsinggit, “Bagat!” Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Indi kamo magkahadlok, ako ini! Magpakaisog kamo!”

⁵¹ Dayon nagsakay siya sa sakayan kag naguntat ang *mabaskog nga* hangin. Kag natingala gid sila,

⁵² tungod kay bisan nakita na nila ang milagro nga ginhimo niya sa tinapay, wala pa gid sila makaintiendi sang kahulugan sadto, kay nadulman pa ang ila hunahuna.

Ginpang-ayo ni Jesus ang mga Masakiton sa Genesaret

(Mat. 14:34-36)

⁵³ Pag-abot nila sa pihak, nagdungka sila sa baybayon sa Genesaret sa diin ginpundo nila ang sakayan.

⁵⁴ Pagpanaog nila, nakilala dayon sang mga tawo si Jesus.

⁵⁵ Gani nagdali-dali ang mga tawo sa pagkadto sa palibot nga mga lugar kag ginpamutang nila sa mga hiligdaan ang mga masakiton kag gindala

nila sa mga lugar nga mabatian nila nga didto si Jesus.

⁵⁶ Bisan sa diin siya magkadto, sa mga sityo, sa mga baryo ukon sa mga banwa man, basta mabatian sang mga tawo nga didto siya, ginadala nila ang ila mga masakiton sa lugar nga ginatipunan permi sang mga tawo. Ginpangabay nila si Jesus nga tugutan niya ang mga masakiton nga tandugon siya bisan sa gaway-gaway* na lang sang iya bayo. Kag ang tanan nga nakatandog nag-ayo.

7

Mga Tradisyon sang mga Katigulangan (Mat. 15:1-9)

¹ May mga Pariseo kag pila ka manunudlo sang Kasuguan nga nag-abot halin sa Jerusalem nga nagtipon sa palibot ni Jesus.

² Nakita nila nga ang iban sang mga sumulunod ni Jesus nagakaon nga wala nila ginhimo ang *ritual sang pagpanghinaw* sang kamot.

³ Ang mga Judio, labi na ang mga Pariseo, indi magkaon kon indi anay sila makapanghinaw sang ila mga kamot suno sa tradisyon sang ila mga katigulangan.

⁴ Indi man sila magkaon sang bisan ano nga naghalin sa tindahan kon indi anay sila makapanghinaw. Madamo pa gid ang ila mga pagsulundan pareho sang pagpanghugas sang mga tasa, kolon, kag mga saway nga mga lulutuan.

* **6:56** *gaway-gaway*: sa English, *tassel*. Tan-awa sa Num. 15:37-39; Deu. 22:12, kag sa Mat. 23:5.

⁵ Gani nagpamangkot kay Jesus ang mga Pariseo kag ang mga manunudlo sang Kasuguan, “Ngaa ang imo mga sumulunod wala nagasunod sa tradisyon sang aton mga katigulangan? Nagakaon sila nga wala nila ginhimo ang *ritual sang* pagpanghinaw sang kamot.”

⁶ Ginsabat sila ni Jesus, “Matuod gid ang ginsiling *sang Dios* parte sa inyo nga mga hipokrito suno sa ginsulat ni *Propeta* Isaias,

“‘Ang mga tawo nga ini nagapadungog sa akon sa baba lang,
pero ang ila tagipusuon malayo sa akon.

⁷ Wala sing pulos ang ila pagsimba sa akon,
kay ang ila mga ginatudlo mga pagsulundan
nga ginhimo lang sang tawo.’”^{*}

⁸ Ginasiway ninyo ang sugo sang Dios, kag ang mga tradisyon sang tawo amo ang inyo ginatuman.”

⁹ Nagsiling pa gid si Jesus, “Maayo gid kamo magpadihot sa pagsikway sang ginapatuman sang Dios para masunod ninyo ang inyo mga tradisyon.

¹⁰ Pareho abi sini: nagsiling si Moises, ‘Tahura ang imo amay kag iloy,’[†] kag ‘Ang bisan sin-o nga magpakamalaot sa iya amay ukon iloy dapat patyon.’[‡]

¹¹ Pero kamo ya nagatudlo nga kon ang tawo maghambal sa iya ginikanan nga ang bulig nga ihatag kuntani niya sa ila Korban (buot silingon, inughatag sa Dios),

^{*} **7:7** Isa. 29:13 [†] **7:10** Exo. 20:12; Deu. 5:16 [‡] **7:10** Exo. 21:17; Lev. 20:9

¹² wala na ninyo siya ginaobligar nga magbulig sa ila.

¹³ Ginapakawalay pulos ninyo ang pulong sang Dios tungod sa inyo tradisyon nga ginpanubli ninyo sa *inyo mga katigulangan*. Kag madamo pa gid nga pareho sini ang inyo ginahimo.”

Ang Nagapahigko sa Tawo
(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Gintawag liwat ni Jesus ang mga tawo kag ginsilingan, “Pamati kamo tanan sa akon, kag intiendiha ninyo ang akon ihambal.

¹⁵ Wala sing butang nga nagasulod sa tawo nga nagapahigko sa iya, kundi ang mga nagaguwa sa iya.

¹⁶ Kamo nga nagapamati, dapat intiendihon gid ninyo ining inyo nabatian!”§

¹⁷ Pagkatapos ginbayaan niya ang mga tawo kag nagsulod siya sa balay. *Sang sa sulod na siya*, ang iya mga sumulunod nagpamangkot sa iya kon ano ang kahulugan sadtong paanggid.

¹⁸ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ngaa, wala man bala kamo makaintiendi? Wala bala ninyo mahibalui nga ang bisan ano nga ginakaon indi makapahigko sa tawo?”*

¹⁹ Kay wala man ina nagasulod sa iya tagipusuon kundi sa iya tiyan kag nagaguwa man sa

§ 7:16 Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto. * 7:18 bisan ano nga ginakaon indi makapahigko sa tawo: May mga pagkaon nga ginabawal sang mga

Judio nga kaunon para indi sila makabig nga mahigko.

iya lawas.” *Sa sining ginhambal ni Jesus* ginapahayag niya nga puwede kaunon ang tanan nga pagkaon.

²⁰ Nagsiling pa gid siya, “Ang nagaguwa sa tawo amo ang nagapahigko sa iya.

²¹ Kay sa tagipusuon sang tawo nagahalin ang malain nga mga panghunahuna nga amo ang nagatulod sa iya sa pagpakigrelasyon nga imoral, pagpangawat, pagpatay,

²² pagpanginlalaki ukon pagpanginbabayi, pagkahisa, paghimo sang tanan nga kalainan, pagpangdaya, pagpagusto himo sang kalautan, pagkamahisaon, pagyaguta *sa iya isigkatawo*, pagpabugal, kag paghimo sang mga kabuangan.

²³ Ini tanan nga kalainan nagahalin sa sulod sang tagipusuon sang tawo, kag amo ini ang nagapahigko sa iya.”

Ang Pagtuo sang Isa ka Babayi

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Dayon naghalin si Jesus sa Galilea kag nagkadto sa mga lugar nga malapit sa Tyre.[†] Pag-abot niya didto nagdayon siya sa isa ka balay, kag indi niya gusto nga mahibaluan sang mga tawo nga didto siya; pero indi gid ini matago.

²⁵⁻²⁶ Karon, may babayi nga Griego nga nakabati nga didto si Jesus. Ini nga babayi taga-Fenicia nga sakop sang Syria, kag ang iya linguahe Griego. May anak siya nga babayi nga ginagamhan sang mahigko nga espiritu. Gani

[†] **7:24** Tyre: sa iban nga mga dumaan nga kopya sang Griego, *Tyre kag Sidon*

nagkadto siya kay Jesus kag nagluhod, kag nagpakitluoy nga kon mahimo tabugon niya ang demonyo sa iya anak.

²⁷ Pero nagsiling si Jesus sa iya sa *paanggid*, “Kinahanglan nga pakaunon anay ang mga anak, kay indi maayo nga kuhaon ang pagkaon sang mga anak kag ihaboy sa mga ido.”[‡]

²⁸ Gani nagsiling ang babayi sa iya, “Husto ina Ginoo, pero bisan pa ang mga ido sa idalom sang lamisa nagakaon sang mga usik sang mga anak.”

²⁹ Dayon nagsiling si Jesus sa iya, “Tungod sa imo sabat, sarang ka na makapuli. Nagguwa na ang demonyo sa imo anak.”

³⁰ Nagpuli ang babayi kag naabtan niya ang iya anak nga nagahigda sa katre, kag ang demonyo nakaguwa na sa iya.

Gin-ayo ni Jesus ang Bungol kag Apa

³¹ Paghalin ni Jesus sa mga lugar nga sakop sang Tyre, nag-agi siya sa Sidon kag sa mga lugar nga sakop sang Decapolis. Pagkatapos nagderetso siya sa Dagat sang Galilea.

³² May tawo didto nga bungol kag apa nga gindala sang mga tawo kay Jesus. Nagpakitluoy sila sa iya nga itungtong niya ang iya kamot sa sini nga tawo.

³³ Ginpain siya ni Jesus sa kadam-an, kag ginguulo ni Jesus ang iya mga tudlo sa mga dulunggan sang tawo. Pagkatapos nagdupla siya kag gintandog ang dila sadtong lalaki.

[‡] **7:27** Ang buot silingon ni Jesus, nga buligan niya anay ang mga Judio kag indi lang anay ang mga indi Judio.

³⁴ Dayon nagtangla si Jesus sa langit kag naggin-hawa sing madalom, kag nagsiling sa iya, “*Effata!*” Kon sa aton pa, “Magbukas ka!”

³⁵ Pagkatapos sadto nakabati na siya kag maathag na ang iya paghambal.

³⁶ Dayon ginbilinan niya ang mga tawo nga indi sila magpanugid bisan kay sin-o parte sa natabo. Pero bisan ginabawalan sila, nagdugang pa gani ang ila pagpalapnag sang balita sa mga tawo.

³⁷ Dako gid ang katingala sang mga tawo. Siling nila, “Daw ano kaayo sang iya mga ginahimo! Bisang mga bungol napabati niya kag ang mga apa napahambal niya!”

8

Ginpakaon ni Jesus ang 4,000 ka Tawo (Mat. 15:32-39)

¹ Pagkatapos sang pila ka adlaw, nagtilipon naman ang madamo nga tawo didto kay Jesus. Sang wala na sila sang pagkaon, gintawag ni Jesus ang iya mga sumulunod kag ginsilingan,

² “Naluoy gid ako sa sina nga mga tawo. Tatlo na ka adlaw nga nagaupod-upod sila sa akon kag wala na sila sing kalan-on.

³ Kon papulion ko sila nga gutom basi malipong sila sa dalan kay malayo gid ang ginhalinan sang iban sa ila.”

⁴ Nagsabat ang iya mga sumulunod, “Diin bala kita makakuha sang pagkaon diri sa kamingawan para ipakaon sa sini nga mga tawo?”

⁵ Pero nagpamangkot si Jesus sa ila, “Pila ka bilog ang inyo tinapay dira?” Nagsabat sila, “Pito.”

⁶ Dayon ginpapungko ni Jesus ang mga tawo sa duta. Ginkuha niya ang pito ka tinapay kag nagpasalamat sa *Dios*. Pagkatapos ginpamihak-pihak niya ini kag ginhatag sa iya mga sumulunod para ipanagtag sa mga tawo.

⁷ May pila man sila ka bilog nga magagmay nga mga isda. Ginpasalamatan man niya ini kag ginhatag sa iya mga sumulunod para ipanagtag sa mga tawo.

⁸ Nagkaon sila kag nagkalabusog. Pagkatapos gintipon nila ang tinapay nga sobra, kag naka-puno sila sang pito ka alat.

⁹ Ang mga lalaki lang nga nagkalaon mga 4,000. Pagkatapos sadto, ginpapuli ni Jesus ang mga tawo

¹⁰ kag nagsakay siya sa sakayan kaupod sang iya mga sumulunod kag nagkadto sa Dalmanuta.

*Ginpangayuan si Jesus sang Milagro
(Mat. 16:1-4; Luc. 11:29-32)*

¹¹ Pag-abot nila didto, may mga Pariseo nga nagkadto kay Jesus kag nagpakigbais sa iya. Gusto nila nga tilawan si Jesus gani nagpangayo sila sa iya sang milagro halin sa Dios* bilang pamatuod nga ginpadala siya sang Dios.

¹² Pero nagpanghayhay si Jesus kag nagsiling, “Ngaa bala nagapangayo sang milagro ang mga tawo sa sini nga henerasyon? Sa pagkamatuod, wala gid sang milagro nga ipakita sa ila!”

¹³ Dayon ginbayaan niya ato nga mga Pariseo. Nagbalik siya sa sakayan kag nagtabok liwat sa pihak sang dagat.

* **8:11** *Dios*: sa literal, *langit*

Ang Inugpahabok sang mga Pariseo kag ni Herodes

(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Nalipatan sang iya mga sumulunod nga magdala sang tinapay luwas sa isa lang ka bilog nga nadala nila sa sakayan.

¹⁵ Ginpaandaman sila ni Jesus *paagi sa paanggid*, “Mag-andam gid kamo sa inugpahabok[†] sa tinapay sang mga Pariseo kag ni Haring Herodes.”[‡]

¹⁶ Nagbinaisay sila nga nagasiling, “Ginhambal niya ato kay wala kita nakadala sang tinapay.”

¹⁷ Nahibaluan ni Jesus kon ano ang ginabaisan nila. Gani nagsiling siya sa ila, “Ngaa ginabaisan ninyo nga wala kamo tinapay? Indi pa gid bala kamo makaintiendi? Mabudlay bala gihapon kamo paintiendihon?

¹⁸⁻¹⁹ May mga mata kamo, pero indi kamo makakita. May mga dulunggan kamo, pero indi kamo makabati. Wala gid bala ninyo madumdumi ang pagpamihak-pihak ko sang lima ka tinapay para sa 5,000 ka tawo? Pila bala ka alat ang napuno sang inyo natipon nga sobra?” Nagsabat sila, “Dose!”

²⁰ *Nagpamangkot pa gid si Jesus*, “Kag ang pagpamihak-pihak ko sang pito ka tinapay para sa 4,000, pila bala ka alat ang napuno sang inyo natipon nga sobra?” Nagsabat sila, “Pito!”

²¹ Dayon nagsiling si Jesus, “Indi pa gihapon ninyo maintiendihan *ang ginhambal ko parte sa*

[†] **8:15** *inugpahabok*: ukon, *lebadura*. Sa English, *yeast* [‡] **8:15** Ang buot silingon ni Jesus, nga dapat indi sila magsunod sa malain nga batasan sang mga Pariseo kag ni Haring Herodes.

inugpahabok?”

Gin-ayo ni Jesus ang Isa ka Bulag sa Betsaida

²² Pag-abot nila sa Betsaida may mga tawo didto nga nagdala sang bulag nga lalaki kay Jesus. Nagpakitluoy sila sa iya nga tandugon niya ang bulag *para makakita*.

²³ Gani gin-uyatan niya ang kamot sang bulag kag gintuytuyan pakadto sa guwa sang Betsaida. Pag-abot nila sa guwa ginduplaan niya ang mga mata sang bulag. Dayon gintungtong niya ang iya mga kamot sa bulag kag nagpamangkot, “May nakita ka na bala?”

²⁴ Nagtangla ang lalaki kag nagsiling, “Nakakita na ako sang mga tawo, pero daw sa mga kahoy nga nagalakat.”

²⁵ Gani gintungtong liwat ni Jesus ang iya kamot sa mga mata sang bulag. Pagkatapos naghimutad sing maayo ang bulag kag nag-ayo ang iya mga mata. Maathag na ang tanan sa iya panulok.

²⁶ Ginpapuli siya ni Jesus kag ginsilingan, “Indi ka na magbalik sa Betsaida.”§

Ang Ginhambal ni Pedro Parte kay Jesus

(Mat. 16:13-20; Luc. 9:18-21)

²⁷ Pagkatapos sadto, nagkadto si Jesus kag ang iya mga sumulunod sa mga baryo nga sakop sang Cesarea Filipos. Samtang nagalakat sila nagpamangkot si Jesus sa iya mga sumulunod, “Sunong mga tawo, sin-o bala ako?”

§ **8:26** *Indi ka na magbalik sa Betsaida:* Siguro indi gusto ni Jesus nga magpanugid ang bulag sa mga tawo sa Betsaida nga gin-ayo niya siya.

²⁸ Nagsabat sila, “*May mga nagasiling nga ikaw* si Juan nga manugbautiso. Ang iban *nagasiling nga ikaw* si Elias, kag ang iban pa gid *nagasiling nga ikaw* isa sa mga propeta.”

²⁹ Dayon nagpamangkot siya sa ila, “Pero suno sa inyo sin-o bala ako?” Nagsabat si Pedro, “Ikaw ang Cristo!”

³⁰ Dayon ginpaandaman sila ni Jesus nga indi gid magpanugid bisan kay sin-o parte sa iya.

Naghambal si Jesus Parte sa Iya Kamatayon kag Pagkabanhaw

(Mat. 16:21-28; Luc. 9:22-27)

³¹ Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “*Ako nga Anak* sang Tawo kinahanglan gid nga mag-antos sa pagahimuon sa akon sang mga manugdumala sang mga Judio, sang manugdumala nga mga pari, kag sang mga manunudlo sang Kasuguan. Sikwayon nila ako kag patyon, pero sa ikatlo nga adlaw mabanhaw ako.”

³² Ginpaathag gid niya ini sa ila. Pagkabati sadto ni Pedro, gindala niya si Jesus sa ulo-unhan kag ginsaway *nga indi maghambal sina*.

³³ Pero nagliso si Jesus, nagtulok sa iya mga sumulunod, kag ginsabdong si Pedro, “Palayo ka sa akon, Satanas! Kay ang imo hunahuna indi iya sang Dios kundi iya sang tawo.”

³⁴ Dayon gintawag niya ang mga tawo kau-pod sang mga sumulunod niya nga magpalapit. Nagsiling siya sa ila, “Kon may tawo nga gusto magsunod sa akon, indi niya dapat pagpasulabihon ang iya kaugalingon. Kag dapat handa siya sa

pag-atubang sa kamatayon* sa iya nga pagsunod sa akon.

³⁵ Kay ang bisan sin-o nga luyag magluwas sang iya kabuhi madula niya ini. Pero ang bisan sin-o nga maghalad sang iya kabuhi tungod sa akon kag sa Maayong Balita makaangkon sang kabuhi nga wala sing katapusan.

³⁶ Ano gid bala ang makuha sang tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang diri sa kalibutan, pero mawala ang iya kabuhi? *Wala gid!*

³⁷ Kay wala gid sang butang nga sarang niya mahatag para mapabalik niya ang iya kabuhi.

³⁸ Ang bisan sin-o nga nagakahuya sa akon kag sa akon mga ginatudlo sa sini nga hen-erasyon, nga ang mga tawo malain kag indi dios-non, igakahuya ko man kon *ako nga* Anak sang Tawo magbalik na nga nagasilak sa gahom sang akon Amay, kag kaupod ko ang balaan nga mga anghel.”

9

¹ Nagsiling pa gid si Jesus sa ila, “Sa pagka-matuod, may mga tawo diri nga indi pa mapatay hasta makita nila ang paghari sang Dios nga mag-aabot nga may gahom.”

*Ang Pagbalhin sang Dagway ni Jesus
(Mat. 17:1-13; Luc. 9:28-36)*

* **8:34** *dapat handa siya sa pag-atubang sa kamatayon:* sa literal, *dapat pas-anon niya ang iya krus.* Ang krus diri nagasimbolo sang kamatayon, kay isa sa mga paagi sa pagsilot sa mga kriminal sadto nga panahon amo ang kamatayon sa krus.

² Pagkaligad sang anom ka adlaw, gindala ni Jesus sila ni Pedro, Santiago, kag Juan sa mataas nga bukid nga silahanon lang. Samtang nagatulok sila kay Jesus, nagbalhin ang iya dagway.

³ Ang iya bayo nagputi gid kag masilaw. Wala sing bisan sin-o diri sa kalibutan nga makapaputi pareho sadto.

⁴ Dayon nakita nila si Elias kag si Moises nga nagapakig-estorya kay Jesus.

⁵ Nagsiling si Pedro kay Jesus, “Manunudlo, maayo nga ari kami* diri. Mahimo kami sing tatlo ka payag, ang isa para sa imo, ang isa para kay Moises, kag ang isa pa gid para kay Elias.”

⁶ Amo ini ang iya ginsiling kay indi siya kahibalo kon ano ang iya dapat ihambal tungod kay ginkul-baan gid sila.

⁷ Dayon may nag-abot nga panganod kag ginlikupan sila. Kag may nabatian sila nga tingog halin sa panganod nga nagasiling, “Amo ini ang akon hinigugma nga Anak. Pamatii ninyo siya!”

⁸ Sa gilayon nagtulok sila sa palibot, pero wala sila sing may nakita kundi si Jesus lang.

⁹ Sang nagapadulhog na sila sa bukid, ginmanduan sila ni Jesus, “Indi gid kamo magpanugid bisan kay sin-o parte sa inyo nakita samtang *ako nga Anak* sang Tawo wala pa mabanhaw.”

¹⁰ Gani wala gid nila ginpanugid ang mga natabo nga ato. Pero sang silahanon na lang, nagpinamangkutanay sila kon ano ang kahulugan sang iya ginsiling nga mabanhaw.

* **9:5** *kami: ukon, kita*

¹¹ Nagpamangkot sila kay Jesus, “Ngaa bala nagasiling ang mga manunudlo sang Kasuguan nga kinahanglan mag-abot anay si Elias *sa wala pa mag-abot ang Cristo?*”

¹²⁻¹³ Nagsabat si Jesus sa ila, “Husto ina, kinahanglan nga mag-abot anay si Elias para ipreparar niya ang tanan nga butang. Pero sugiran ko kamo, si Elias nag-abot na. Ginhimo sang mga tawo sa iya ang ila gusto suno sa nasulat parte sa iya. Pero ngaa bala nasulat man nga *ako nga* Anak sang Tawo kinahanglan nga mag-agi sing madamo nga pag-antos kag sikwayon sang mga tawo?”

Gin-ayo ni Jesus ang Bata nga may Malain nga Espiritu

(Mat. 17:14-21; Luc. 9:37-43)

¹⁴ Pagbalik nila ni Jesus sa mga sumulunod nga nabilin, nakita nila nga madamo nga tawo ang nagatipon didto sa ila. Didto man ang pila ka manunudlo sang Kasuguan nga nagapakigbais sa mga sumulunod ni Jesus.

¹⁵ Pagkakita sang mga tawo kay Jesus natingala gid sila, gani nagdinalagan sila pakadto sa iya para abiabihon siya.

¹⁶ Dayon nagpamangkot si Jesus sa ila, “Ano ang inyo ginabaisan?”

¹⁷ May isa ka tawo didto nga nagsabat, “Manunudlo, gindala ko diri sa imo ang akon bata nga lalaki kay ginagamhan siya sang espiritu nga nagapaapa sa iya.

¹⁸ Kon atakihon siya sang espiritu nagakatumba siya sa duta, nagabura ang iya baba, kag nagaba-

grot ang iya mga ngipon, pagkatapos nagatiskog siya dayon. Ginpangabay ko ang imo mga sumu-lunod nga tabugon nila ang espiritu pero indi sila makasarang.”

¹⁹ Dayon nagsiling si Jesus, “*Kamo nga mga tawo sa sini nga henerasyon wala gid sing pagtuo! Hasta san-o pa bala ang akon pag-antos sa inyo? Dal-a ninyo diri ang bata.*”

²⁰ Gani gindala nila ang bata didto sa iya. Pagkakita sang espiritu kay Jesus, ginpakurog niya ang bata, gintumba kag ginpaligid sa duta nga nagabura ang iya baba.

²¹ Ginpamangkot ni Jesus ang amay sang bata, “San-o pa nga nagaamo sini ang bata?” Nagsabat ang amay, “Halin sang gamay pa siya.

²² Permi lang siya ginahaboy sa kalayo kag ginatagbong sa tubig sang malain nga espiritu para patyon. Pero kon may mahimo ka, kaluoyi kag buligi man kami!”

²³ Nagsiling si Jesus sa iya, “Ngaa nagasiling ka nga kon may mahimo ako? Ang tanan nga butang mahimo *ko* sa tawo nga nagatuo *sa akon.*”

²⁴ Dayon nagsabat ang amay sang bata, “Nagatuo ako, pero buligi ako sa akon pagpang-duhaduha.”

²⁵ Pagkakita ni Jesus nga nagdinaguso na ang mga tawo pakadto sa iya, nagsiling siya sa mahigko nga espiritu, “Ikaw nga espiritu nga nagapaapa kag nagapabungol sa bata, ginamanduan ko ikaw nga magguwa sa iya kag indi na gid magbalik sa iya!”

²⁶ Nagsinggit ang espiritu kag ginpakurog niya sing mabaskog ang bata kag nagguwa. Ang

bata daw patay na, gani nagsiling ang kadam-an, “Patay na siya!”

²⁷ Pero gin-uyatan ni Jesus ang kamot sang bata kag ginpabangon, kag nagtindog ang bata.

²⁸ Sang pagsulod ni Jesus sa balay nga ila ginadayunan, nagpamangkot sa iya ang iya mga sumulunod sang silahanon na lang, “Ngaa bala indi namon matabog ang espiritu *sa bata?*”

²⁹ Nagsabat siya sa ila, “Ato nga klase *sang espiritu* mapaguwa lang paagi sa pangamuyo.”

Naghambal Liwat si Jesus Parte sa Iya Kamatayon

(Mat. 17:22-23; Luc. 9:43b-45)

³⁰ Naghalin sila sa sadto nga lugar kag nag-agi sa Galilea. Indi niya luyag nga mahibaluan sang mga tawo nga didto siya,

³¹ kay nagatudlo siya sa iya mga sumulunod. Nagsiling siya sa ila, “*Ako nga Anak* sang Tawo itugyan sa mga tawo nga magapatay sa akon. Pero pagkatapos sang tatlo ka adlaw mabanhaw ako.”

³² Ang iya mga sumulunod wala makaintiendi kon ano ang iya buot silingon. Pero natahap sila nga magpamangkot sa iya.

Sin-o gid ang Labaw sa Tanan?

(Mat. 18:1-5; Luc. 9:46-48)

³³ Nag-abot sila sa Capernaum. Sang didto na sila sa balay, nagpamangkot si Jesus sa ila, “Ano bala ang inyo ginabaisan sa dalan samtang nalakat kamo?”

³⁴ Pero naghipos lang sila tungod kay nagbinaisay sila kon sin-o gid sa ila ang labaw sa tanan.

³⁵ Gani nagpungko si Jesus kag gintawag niya ang dose *ka apostoles*. Dayon nagsiling siya sa ila, “Kon sin-o sa inyo ang gusto nga mangin pangulo, kinahanglan magpaubos siya kag mangin suluguon sang tanan.”

³⁶ Dayon nagkuha siya sang bata nga gamay kag ginbutang niya sa ila tunga. Ginsabak niya dayon ang bata kag nagsiling sa ila,

³⁷ “Ang bisan sin-o nga nagabaton sa bata nga pareho sini tungod sa akon,[†] nagabaton man sa akon. Kag ang nagabaton sa akon nagabaton man sa *akon Amay nga* nagpadala sa akon.”

*Ang Indi Kontra sa Aton Nagadampig sa Aton
(Luc. 9:49-50)*

³⁸ Nagsiling si Juan sa iya, “Manunudlo, nakakita kami sang isa ka tawo nga nagatabog sang mga demonyo sa imo ngalan.[‡] Ginpauntat namon siya kay indi naton siya kaupod.”

³⁹ Pero nagsiling si Jesus, “Pabay-i lang ninyo siya kay wala sing may nagahimo sang milagro sa akon ngalan nga maghambal man dayon sang malain kontra sa akon.

⁴⁰ Ang bisan sin-o nga wala nagakontra sa aton nagadampig sa aton.

⁴¹ Sa pagkamatuod, ang bisan sin-o nga maghatag sa inyo sang bisan isa lang ka baso nga tubig tungod kay kamo iya ni Cristo, ina nga tawo magabaton gid sang iya balos.

*Mga Kabangdanan sang Pagpakasala
(Mat. 18:6-9; Luc. 17:1-2)*

[†] **9:37** *tungod sa akon*: sa literal, sa akon ngalan [‡] **9:38** *ngalan*: buot silingon, gahom ukon awtoridad

42 “Pero ang bisan sin-o nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sining magagmay nga mga kabataan nga nagatuo sa akon, maayo pa sa iya nga higtan ang iya liog sang galingan nga bato kag itagbong siya sa dagat.

43-44 Kon ang imo kamot amo ang kabangdanan sang imo pagpakasala, utda ina! Mas maayo pa nga isa lang ang imo kamot pero may kabuhi ka nga wala sing katapusan sang sa duha ang imo kamot pero makadto ka man lang sa impyerno. Ang kalayo didto indi gid mapatay.§

45-46 Kon ang imo tiil amo ang kabangdanan sang imo pagpakasala, utda ina! Mas maayo pa nga isa lang ang imo tiil pero may kabuhi ka nga wala sing katapusan sang sa duha ang imo tiil pero ipilak ka sa impyerno.*

47 Kag kon ang imo mata amo ang kabangdanan sang imo pagpakasala, lukata ina! Mas maayo pa nga isa lang ang imo mata pero masakop ka sa paghari sang Dios sang sa duha ang imo mata pero ipilak ka man lang sa impyerno.

48 Ang mga ulod didto wala sing kamatayon kag ang kalayo wala nagakapatay.†

49 “Kay pagaasinan ang tanan paagi sa kalayo.‡

50 Ang asin maayo, pero kon maglain ang iya sabor, wala na sing may mahimo para mapabalik

§ 9:43-44 Sa iban nga mga kopya sang Griego gindugang diri ang mga pulong nga makita sa bersikulo 48. * 9:45-46 Sa iban nga mga kopya sang Griego gindugang diri ang mga pulong nga makita sa bersikulo 48. † 9:48 Isa. 66:24 ‡ 9:49 Posible ini nga bersikulo nagakahulugan sang paglimpyo sa kabuhi sang mga tumuluo paagi sa mga pag-antos. Posible man nga nagakahulugan ini sang pagsilot sa mga indi tumuluo.

pa ang iya sabor. *Kag kon paano ang asin nagabulig sa aton*, dapat pareho man kamo sa asin nga nagabulig sa isa kag isa nga mangin maayo ang inyo relasyon.”

10

Ang Pagpanudlo ni Jesus Parte sa Pagbulagay (Mat. 19:1-12; Luc. 16:18)

¹ Dayon naghalin si Jesus sa Capernaum kag nagkadto sa mga lugar nga sakop sang Judea, kag nagtabok siya sa *Suba sang Jordan*. Madamo naman nga mga tawo ang nagtilipon didto sa iya kag gintudluan niya sila pareho sang masami niya nga ginahimo.

² May mga Pariseo nga nagkadto man didto sa pagtilaw* kay Jesus. Gani nagpamangkot sila, “Tugot bala sa Kasuguan nga bulagan sang lalaki ang iya asawa?”

³ Ginsabat sila ni Jesus *paagi sa isa ka pamangkot*, “Ano bala ang sugo sa inyo ni Moises?”

⁴ Nagsabat sila, “Nagtugot si Moises nga puwede bulagan sang lalaki ang iya asawa, basta makahimo lang siya sang kasulatan sang pagbulagay.”†

⁵ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ginsulat ni Moises sa inyo ini nga sugo tungod nga matig-a ang inyo ulo.

⁶ Pero sang ginsuguran, sang pagtuga sa kalibutan, ‘ginhimo sang Dios ang tawo nga lalaki kag babayi.’‡

* **10:2** *pagtilaw*: ukon, *pagdakop-dakop* † **10:4** Deu. 24:1

‡ **10:6** Gen. 1:27; 5:2

⁷ ‘Amo ina ang rason nga bayaan sang lalaki ang iya amay kag iloy kag mag-upod sa iya asawa,

⁸ kag sila nga duha mangin isa.’[§] Indi na sila duha kundi isa.

⁹ Gani indi dapat bulagon sang tawo ang gin-isa sang Dios.”

¹⁰ Pag-abot nila sa balay, nagpamangkot naman ang mga sumulunod parte sa sadto nga butang.

¹¹ Nagsiling si Jesus sa ila, “Kon bulagan sang lalaki ang iya asawa kag magpangasawa sang iban, nagapanginbabayi siya kag nakasala sa iya una nga asawa.

¹² Kag kon bulagan sang babayi ang iya bana kag magpamana sang iban, nagapanginlalaki siya.”

Ginbendisyunan ni Jesus ang Magagmay nga mga Bata

(Mat. 19:13-15; Luc. 18:15-17)

¹³ May mga tawo nga nagdala sang ila magagmay nga mga bata kay Jesus para tungtungan niya sang iya kamot *kag bendisyunan*. Pero ginsaway sila sang mga sumulunod ni Jesus.

¹⁴ Pagkakita ni Jesus sa natabo, nangakig siya kag nagsiling sa iya mga sumulunod, “Pabay-i lang ninyo ang mga bata nga magpalapit sa akon. Indi ninyo sila pagpunggi, kay ang mga pareho sa ila nasakop sa paghari sang Dios.

¹⁵ Sa pagkamatuod, ang bisan sin-o nga indi magpasakop sa paghari sang Dios pareho sang pagpasakop sang mga bata nga ini indi gid malakip sa paghari sang Dios.”

[§] **10:8** Gen. 2:24

¹⁶ Dayon ginpangkugos niya ang mga bata, gintungtong niya ang iya kamot sa ila kag ginbendisyunan sila.

Ang Tawo nga Manggaranon
(*Mat. 19:16-30; Luc. 18:18-30*)

¹⁷ Sang manuglakat na si Jesus, may tawo nga nagdalagan palapit sa iya kag nagluhod. Dayon nagpamangkot ang tawo, “Maayo nga Manunudlo, ano bala ang akon himuon para maangkon ko ang kabuhi nga wala sing katapusan?”

¹⁸ Nagsabat si Jesus sa iya, “Ngaa nagasiling ka nga maayo ako? Wala gid sing bisan sin-o nga maayo kundi ang Dios lang.

¹⁹ *Kon parte sa imo pamangkot*, nahibaluan mo naman ang ginasiling sang Kasuguan: ‘Indi ka magpatay, indi ka magpanginbabayi ukon magpanginlalaki, indi ka magpangawat, indi ka magsaksi sing butig, indi ka magpangdaya, tahuron mo ang imo amay kag iloy.’”*

²⁰ Nagsabat siya kay Jesus, “Manunudlo, ina tanan ginatuman ko halin sang bata pa ako.”

²¹ Gintulok siya ni Jesus nga may paghigugma kag ginsilingan, “Isa pa ka butang ang kulang sa imo. Pauli ka kag ibaligya ang imo mga pagkabutang, kag ang kuwarta ipanagtag mo sa mga imol. Sa sini nga paagi makaangkon ka sang manggad sa langit. Dayon magbalik ka kag magsunod sa akon.”

* **10:19** Exo. 20:12-16; Deu. 5:16-20

²² Nagkasubo gid ang tawo sang pagkabati niya sadto kag naghalin siya nga masinulub-on, kay madamo ang iya manggad.

²³ *Sang makahalin na ang tawo*, nagpanulok-tulok si Jesus sa palibot kag nagsiling sa iya mga sumulunod, “Mabudlay gid para sa mga manggaranon nga magpasakop sa paghari sang Dios.”

²⁴ Natingala ang mga sumulunod sa iya ginham-bal. Gani nagpadayon siya sa pagsiling, “Mga anak, daw ano kabudlay ang magpasakop sa paghari sang Dios.

²⁵ Mas mahapos pa nga mag-agi ang camel sa buho sang dagom sang sa magpasakop ang manggaranon sa paghari sang Dios.”

²⁶ Natingala gid sila kag nagsiling, “Ti kon amo sina, sin-o na lang ang maluwas?”

²⁷ Gintulok sila ni Jesus kag ginsilingan, “Kon sa tawo lang indi gid ini mahimo, pero indi ini mabudlay sa Dios, kay ang tanan nga butang mahimo niya.”

²⁸ Nagsiling si Pedro sa iya, “Ti kami, ginbayaan namon ang tanan kag nagsunod sa imo.”

²⁹ Nagsiling si Jesus sa ila, “Sa pagkamatuod, wala sing tawo nga nagbiya sa iya balay, mga utod, iloy, amay, mga bata, ukon mga duta tungod sa akon kag sa Maayong Balita,

³⁰ nga indi makabaton sang madamo pa gid nga balos sa sini nga panahon: mga balay, mga utod, mga iloy, mga bata, mga duta, kag pati mga paghingabot; kag sa palaabuton makabaton man sang kabuhi nga wala sing katapusan.

³¹ Madamo nga dungganon subong nga sa ulihi

mangin kubos, kag madamo nga kubos subong nga sa ulihi mangin dungganon.”

Ang Ikatlo nga Paghambal ni Jesus Parte sa Iya Kamatayon

(Mat. 20:17-19; Luc. 18:31-34)

³² Samtang nagataklad sila pakadto sa Jerusalem, nagauna si Jesus sa ila. Ginakulbaan ang iya mga sumulunod, kag ginahadlukan gid ang iban nga nagasunod sa iya. Ginpain niya liwat ang iya dose *ka apostoles* kag ginsugiran niya sila kon ano ang matabo sa iya.

³³ Nagsiling siya sa ila, “Pamati kamo! Nagapataklad kita sa Jerusalem kag *ako nga Anak* sang Tawo itugyan didto sa manugdumala nga mga pari kag mga manunudlo sang Kasuguan. Sentensyahan nila ako nga patyon kag itugyan sa mga tawo nga indi Judio.

³⁴ Yagutaon nila ako, duplaan, hanuton, kag dayon patyon. Pero pagkaligad sang tatlo ka adlaw mabanhaw ako.”

Ang Ginapangayo ni Santiago kag ni Juan

(Mat. 20:20-28)

³⁵ Nagpalapit sa iya si Juan kag si Santiago nga mga anak ni Zebedee kag nagsiling, “Manunudlo, may pangayuon kuntani kami sa imo.”

³⁶ Nagsabat si Jesus sa ila, “Ano ang inyo pangayuon sa akon?”

³⁷ Nagsiling sila, “Kon maghari ka na, *palihog* papungkua kami nga duha sa imo tupad; ang isa sa tuo kag ang isa sa wala.”

³⁸ Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Wala kamo kahibalo kon ano ang inyo ginapangayo.

Masarangan bala ninyo ang mga pag-antos nga antuson ko? Kag masarangan man bala ninyo ang mga kalisod nga pagaagyan ko?”†

³⁹ Nagsabat sila, “Huo, masarangan namon.” Nagsiling si Jesus sa ila, “Masarangan ninyo gani,

⁴⁰ pero indi ako ang nagapili kon sin-o ang mapungko sa akon tuo kag sa akon wala, kay may ara na nga gintigan-an para sini.”

⁴¹ Pagkabati sang napulo ka sumulunod kon ano ang ila ginpangayo, nangakig gid sila kay Santiago kag kay Juan.

⁴² Gani gintawag sila tanan ni Jesus kag ginsilingan, “Nahibaluan ninyo nga ang mga manugdumala sang mga nasyon may gahom sa ila mga sakop kag pagusto lang sila kon ano ang ila himuon sa ila.

⁴³ Pero indi amo ini ang sa inyo. Kay kon sin-o sa inyo ang gusto nga mangin gamhanan, dapat mangin suluguon siya ninyo.

⁴⁴ Kag kon sin-o sa inyo ang gusto nga mangin pangulo, dapat mangin ulipon siya sang tanan.

⁴⁵ Kay bisan pa gani *ako nga* Anak sang Tawo wala nagkadto diri sa kalibutan para alagaran, kundi mag-alagad kag maghatag sang akon kabuhi para matubos ang madamo nga tawo.”

*Gin-ayo ni Jesus ang Bulag nga si Bartimeus
(Mat. 20:29-34; Luc. 18:35-43)*

⁴⁶ Nag-abot sila *ni Jesus* sa Jerico. Kag sang nagapaguwa na si Jesus sa sini nga banwa kaupod

† **10:38** *Masarangan...pagaagyan ko:* sa literal, *Mainom bala ninyo ang ilimnon nga pagaimnon ko? Magpabautiso bala kamo sa bautiso nga batunon ko?*

sang iya mga sumulunod kag sang madamo nga tawo, may isa ka bulag didto nga nagapungko kag nagapakilimos sa higad sang dalan. Siya si Bartimeus nga anak ni Timeus.

⁴⁷ Pagkabati niya nga nagaagi si Jesus nga taga-Nazaret, nagsinggit siya, “Jesus, kaliwat ni David,[‡] kaluoyi ako!”

⁴⁸ Madamo nga tawo didto ang nagsaway sa iya nga maghipos. Pero gintuduhan pa gid gani niya singgit, “Kaliwat ni David, kaluoyi ako!”

⁴⁹ Nagpundo si Jesus kag nagsiling, “Dal-a ninyo siya diri sa akon.” Gani gintawag nila ang bulag, kag nagsiling sila, “Magkalipay ka, tindog kay ginatawag ka ni Jesus.”

⁵⁰ Ginhaboy niya ang iya pangtabon nga panap-ton kag nagdali-dali siya palapit kay Jesus.

⁵¹ Dayon nagsiling si Jesus sa iya, “Ano bala ang imo gusto nga himuon ko sa imo?” Nagsabat ang bulag, “Manunudlo, gusto ko nga makakita.”

⁵² Dayon ginsilingan siya ni Jesus, “Lakat ka; ang imo pagtuo nag-ayo[§] sa imo.” Sa gilayon nakakita siya kag nagsunod kay Jesus sa dalan.

11

Ang Madinalag-on nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem

(Mat. 21:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19)

[‡] **10:47** *Kaliwat ni David:* Amo ini ang tawag sang mga Judio sa Mesias ukon Cristo tungod nga nagapati sila nga siya magahalin sa lahi ni Haring David kag manunubli sang iya ginharian. [§] **10:52** *nag-ayo:* ukonkag *nagluwas*

¹ Sang malapit na sila ni Jesus sa Jerusalem kag nakaabot na sa *mga baryo sang* Betfage kag Betania, sa Bukid sang mga Olibo, ginpauna ni Jesus ang duha niya ka sumulunod kag

² ginsilingan, “Mag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, may makita kamo nga bataon nga donkey nga nahigot. Wala pa gid ini masakyi. Hubari ninyo kag dal-a diri.

³ Kon may magpamangkot sa inyo, ‘Ngaa ginahimo ninyo ina?’ sabton ninyo, ‘Kinahanglan ini sang Ginoo kag iuli man ini dayon.’”

⁴ Gani naglakat sila, kag *pag-abot nila didto sa baryo* nakita nila ang bataon nga donkey sa higad sang dalan nga nahigot sa puwertahan sang isa ka balay. Sang ginahubaran na nila ang donkey,

⁵ ginpamangkot sila sang mga tawo nga natilindog didto, “Hoy, ano ang inyo ginahimo dira? Ngaa ginahubaran ninyo ang donkey?”

⁶ Kag ginsabat nila ang mga tawo suno sa ginsiling ni Jesus. Gani ginpabay-an sila sang mga tawo.

⁷ Pagkatapos sadto gindala sang duha ka sumulunod ang donkey kay Jesus. Pag-abot didto, ginhapinan nila ini sang ila mga panapton kag ginsakyan dayon ni Jesus.

⁸ Madamo nga tawo ang naghumlad sang ila mga panapton sa dalan, kag ang iban nagladlad sang mga sanga nga ila gintapas halin sa uma *bilang pagpadungog kay Jesus*.

⁹ Ang nagauna kay Jesus kag ang nagasunod nagasinggit,

“Dayawon ta ang Dios!”

“Ginapakamaayo sang Ginoo ang iya pinadala!”*†

¹⁰ “Ginapakamaayo sang Dios ang palaabuton nga ginharian sang aton katigulangan nga si David!”

“Dayawon ta ang Dios!”

¹¹ Pag-abot ni Jesus sa Jerusalem, nagkadto siya sa templo. Nagpanan-aw tan-aw siya sa tanan nga butang didto. Pagkatapos, tungod nga madali na lang magsalop ang adlaw, nagguwa siya kag nagkadto sa Betania upod sa iya dose *ka apostoles*.

Ginpakamalaot ni Jesus ang Kahoy nga Higera (Mat. 21:18-19)

¹² Pagkaaga, sang paghalin nila sa Betania *pabalik sa Jerusalem*, gin-gutom si Jesus.

¹³ May nakita siya nga kahoy nga higera nga madabong ang dahon. Gani ginkadtuan niya kon may bunga. Pero wala siya sing may nakita nga bunga kundi puro lang dahon, kay indi pa ato tion nga inugpamunga.

¹⁴ Dayon nagsiling si Jesus sa higera, “Wala na sing may makakaon sang imo bunga hasta sano!” Nabatian sang iya mga sumulunod ang iya ginhambal.

Nagkadto si Jesus sa Templo (Mat. 21:12-17; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ Pag-abot nila sa Jerusalem, nagkadto si Jesus sa templo. Gintabog niya ang mga tawo nga nagapamakal kag nagabaligya didto. Ginpamaliskad

* **11:9** ang iya pinadala: sa literal, ang nagakari sa ngalan sang Ginoo † **11:9** Sal. 118:26

niya ang mga lamisa sang mga manugbaylo sang kuwarta kag ang mga pulungkuan sang mga manugbaligya sang mga pating *nga inughalad*.

¹⁶ Indi siya magtugot nga manglaktod ang mga tawo sa templo nga nagadala sang ila mga inugbaligya.

¹⁷ Dayon gintudluan niya ang mga tawo didto sa templo. Siling niya, “Indi bala nga nagsiling *ang Dios* sa Kasulatan, ‘Ang akon balay tawgon nga balay nga palangamuyuan para sa tanan nga nasyon’‡? Pero ginhimo ninyo nga palanaguan sang mga tulisan.§”

¹⁸ *Ang ginhimo nga ato ni Jesus* nabatian sang manugdumala nga mga pari kag sang mga manunudlo sang Kasuguan. Gani nagpangita sila sang paagi para patyon siya. Pero hinadlukan sila sa iya kay natingala gid ang mga tawo sa iya mga ginapanudlo.

¹⁹ Sang sirom na, nagguwa si Jesus kag ang iya mga sumulunod sa siyudad.

Ang Leksyon Parte sa Kahoy nga Higera
(*Mat. 21:20-22*)

²⁰ Pagkaaga, sang nagapabalik sila pa-Jerusalem, didto naman sila nag-agi sa kahoy nga higera, kag nakita nila nga nalaya ini kag patay na halin sa gamot.

²¹ Nadumduman ni Pedro ang natabo. Gani nagsiling siya kay Jesus, “Manunudlo, tan-awa ang kahoy nga higera nga imo ginpakamalaot! Nalaya na!”

‡ **11:17** Isa. 56:7 § **11:17** Jer. 7:11

²² Nagsiling si Jesus sa ila, “Magtuo kamo sa Dios!

²³ Ang matuod, kon may pagtuo kamo, sarang kamo makasiling sa sini nga bukid, ‘Maghalin ka kag magsaylo sa dagat,’ kag kon wala kamo nagapangduhaduha sa inyo tagipusuon kundi nagatuo nga ini matabo, matuman ina suno sa inyo ginhambal.

²⁴ Gani ginasugiran ko kamo nga bisan ano ang inyo pangayuon sa pangamuyo, magtuo kamo nga nabaton na ninyo, kag mabaton gid ninyo.

²⁵ Kag kon nagapangamuyo kamo, patawara ninyo anay ang mga nakahimo sing sala sa inyo, para ang inyo mga sala patawaron man sang inyo Amay nga ara sa langit.

²⁶ Kay kon wala kamo nagapatawad sa iban, indi man kamo pagpatawaron sang inyo Amay nga ara sa langit.”*

*Ang Pamangkot Parte sa Awtoridad ni Jesus
(Mat. 21:23-27; Luc. 20:1-8)*

²⁷ Pag-abot nila sa Jerusalem, nagbalik si Jesus sa templo. Kag samtang nagalakat siya sa *ugsaran sang templo*, nagpalapit sa iya ang manugdumala nga mga pari, mga manunudlo sang Kasuguan kag mga manugdumala sang mga Judio.

²⁸ Nagpamangkot sila kay Jesus, “Ano bala ang imo awtoridad sa paghimo sang mga butang nga imo ginahimo diri sa templo? Sin-o ang naghatag sa imo sang awtoridad sa paghimo sini?”

* **11:26** Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

²⁹ Nagsabat si Jesus sa ila, “Mamangkot man ako sa inyo. Sabton anay ninyo ako, pagkatapos sabton ko man kamo kon ano ang akon awtoridad sa paghimo sini nga mga butang.

³⁰ Kay sin-o bala naghalin ang awtoridad ni Juan sa pagbautiso, sa Dios[†] bala ukon sa tawo? Sabta ninyo ako!”

³¹ Nagbinaisay sila kon ano ang ila isabat, “Kon magsiling kita nga halin sa Dios, masiling siya, ‘Ti ngaa wala kamo nagpati kay Juan?’

³² Pero kon magsiling kita nga halin sa tawo, *mangakig sa aton ang mga tawo.*” (Hinadlukan sila sa mga tawo kay nagapati ang mga tawo nga si Juan propeta *sang Dios.*)

³³ Gani nagsabat sila kay Jesus, “Wala kami kahiribalo.” Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “Ti indi ko man kamo pagsugiran kon kay sin-o awtoridad ginahimo ko ini nga mga butang.”

12

Ang Paanggid Parte sa mga Agsador (Mat. 21:33-46; Luc. 20:9-19)

¹ Dayon naghambal si Jesus sa ila paagi sa mga paanggid, “May isa ka tawo nga may duta nga ginpatamnan niya sang ubas. Ginpakudalan niya ini, kag nagpahimo siya sang buho sa dako nga bato para pulugaan sang ubas. Nagpatindog man siya sang isa ka balantayan. Pagkatapos ginpaagsahan niya ang iya talamnan kag naglakat sa malayo nga lugar.

[†] **11:30** Dios: sa literal, *langit*. Amo man sa bersikulo 30.

² Sang tion na sang pagpangharvest sang ubas, ginsugo niya ang isa ka ulipon sa mga agsador* sa pagkuha sang iya parte.

³ Pero pag-abot didto sang ulipon, gindakop siya sang mga agsador kag ginbunal, kag ginpapuli nga wala gid sing dala.

⁴ Ginpadala naman sang tag-iya ang isa pa ka ulipon, pero ginpakahuy-an nila kag ginlampusan sa ulo.

⁵ Nagpadala pa gid siya sang isa pa ka ulipon, kag ila ini ginpatay. Madamo pa gid ang ginpadala sang tag-iya. Ang iban ginbunal nila, kag ang iban ginpatay.

⁶ Sa katapusan, wala na siya sang ulipon nga ipadala. Gani ginpadala niya ang iya pinalangga nga anak. Kay naghunahuna siya nga tahuron nila ang iya anak.

⁷ Pero pagkakita sang mga agsador sa iya anak, nagsiling sila, 'Ari na ang manunubli. Dali, patyon ta siya para mangin aton ang iya palanublion.'

⁸ Gani gindakop nila siya kag ginpatay. Ginhaboy nila ang iya bangkay sa guwa sang talamnan sang ubas."

⁹ *Dayon nagsiling si Jesus*, "Ti ano bala ang himuon sang tag-iya sang talamnan? Sigurado gid nga kadtuan niya ang mga agsador kag pamatyon. Dayon paagsahan niya sa iban ang iya talamnan.

¹⁰ Wala bala ninyo ini mabasahi sa Kasulatan?
"‘Ang bato nga ginsikway sang mga panday
amo ang nangin pundasyon nga bato.

¹¹ Ang Ginoo ang naghimo sini

* **12:2** agsador: sa English, *tenant*

kag makatilingala ini sa aton!’”†

¹² Nahibaluan sang manugdumala nga mga Judio nga sila gid ang ginatumod sang sadto nga paanggid. Gani gusto nila nga dakpon si Jesus, pero nahadlok sila sa mga tawo. Gani ginpabay-an na lang nila siya, kag naglakat sila.

*Ang Pamangkot Parte sa Pagbayad sang Buhis
(Mat. 22:15-22; Luc. 20:20-26)*

¹³ Ginsugo nila ang pila ka Pariseo kag pila ka miyembro sang partido ni Herodes sa pagdakop-dakop kay Jesus paagi sa iya paghambal *para maakusar nila siya*.

¹⁴ Gani nagkadto sila kay Jesus kag nagpamangkot, “Manunudlo, nahibaluan namon nga matuod ang imo ginasugid. Kay wala ka nagapadala-dala sa mga tawo bisan sin-o pa sila, kundi kon ano ang kamatuoran parte sa kabubuton sang Dios sa mga tawo amo gid ang imo ginatudlo. *Ano bala sa imo*, husto bala nga *kita nga mga Judio* magbayad sang buhis sa Emperador sang Roma? Dapat bala kita magbayad ukon indi?”

¹⁵ Pero nahibaluan ni Jesus nga nagapakuno-kuno sila, gani nagsiling siya sa ila, “Ngaa bala ginatilawan ninyo ako nga dakpon paagi sa sini nga pamangkot? Abi dal-i ninyo ako diri sang kuwarta‡ kay tan-awon ko.”

¹⁶ Gani gindal-an nila siya. Dayon nagpamangkot siya sa ila, “Kay sin-o bala ini hitsura kag ngalan?” Nagsabat sila, “Iya sang Emperador.”

† 12:11 Sal. 118:22-23 ‡ 12:15 *kuwarta*: sa literal, *denarius*, nga kuwarta sang mga Romanhon

¹⁷ Gani nagsiling si Jesus sa ila, “Ti kundi ihatag ninyo sa Emperador ang iya sang Emperador, kag sa Dios ang iya sang Dios.” Kag natingala gid sila sa iya.

Ang Pamangkot Parte sa Pagkabanhaw

(Mat. 22:23-33; Luc. 20:27-40)

¹⁸ Dayon may mga Saduceo nga nagpalapit kay Jesus. Ini nga mga tawo wala nagapati nga may pagkabanhaw.

¹⁹ Nagpamangkot sila, “Manunudlo, suno sa gin-sulat ni Moises sa aton, kon mapatay ang lalaki nga wala sila bata sang iya asawa, dapat ang iya utod ang magpangasawa sa nabalo para makapabata siya para sa iya utod *nga napatay*.§

²⁰ Karon, may pito ka mag-ulutod nga lalaki. Ang kamagulangan nagpangasawa, kag napatay nga wala sing bata.

²¹ Gani ang balo ginpangasawa sang sunod nga utod. Ini siya napatay man nga wala sila sang bata. Gani ang balo ginpangasawa naman sang ikatlo kag amo man ang natabo,

²² hasta sa ikapito. Nagkalamatay sila tanan nga wala gid nakapabata sa sadto nga babayi. Sang ulihi ang babayi napatay man.

²³ Karon, kon mag-abot na ang pagkabanhaw, kay sin-o gid siya nga asawa, kay sila nga pito nagpangasawa sa iya?”

²⁴ Nagsiling si Jesus sa ila, “Sala gid kamo, tungod nga wala kamo nakaintiendi sang Kasulatan kag sang gahom sang Dios.

§ 12:19 Deu. 25:5

²⁵ Kay kon mabanhaw na ang mga patay, indi na sila mag-asawahay, tungod nga pareho na sila sang mga anghel sa langit.

²⁶ Kon parte sa mga patay nga mabanhaw, wala bala kamo nakabasa sang sinulatan ni Moises parte sa nagadabadaba nga kahoy-kahoy, sa diin nagsiling ang Dios kay Moises, ‘Ako ang Dios ni Abraham, Isaac, kag Jacob’*?

²⁷ *Ti buhi sila, kay* ang Dios indi Dios sang mga patay kundi Dios sang mga buhi. Gani sala gid kamo.”

Ang Labing Importante nga Sugo

(Mat. 22:34-40; Luc. 10:25-28)

²⁸ May isa ka manunudlo sang Kasuguan didto nga nakabati sang ila diskusyon. Nabatian niya nga maayo ang sabat ni Jesus. Gani nagpalapit siya kag nagpamangkot man, “Ano gid bala ang labing importante nga sugo?”

²⁹ Nagsabat si Jesus, “Ang labing importante nga sugo amo ini: ‘Pamati, *katawhan sang Israel!* Ang Ginoo nga aton Dios amo lang ang Ginoo.

³⁰ Gani higugmaon mo ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os mo nga tagipusuon, sa bug-os mo nga kalag, sa bug-os mo nga hunahuna kag sa bug-os mo nga kusog.’†

³¹ Ang sunod nga labing importante nga sugo amo ini: ‘Higugmaon mo ang imo isigkatawo pareho sang paghigugma mo sa imo kaugalin-gon.’‡ Wala na sing sugo nga labaw pa sa sining duha.”

* **12:26** Exo. 3:6 † **12:30** Deu. 6:4-5 ‡ **12:31** Lev. 19:18

³² Nagsiling ang manunudlo sang Kasuguan sa iya, “Husto ka manunudlo! Matuod ang imo ginasing nga may isa lang ka Dios kag wala na sing iban pa.

³³ Kag ang paghigugma sa iya sa bug-os nga tagipusuon, sa bug-os nga hunahuna, kag sa bug-os nga kusog, kag ang paghigugma sa aton isigkatawo pareho sang paghigugma naton sa aton kaugalingon mas importante sang sa tanan nga halad nga ginasunog kag iban pa nga mga halad.”

³⁴ Pagkabati ni Jesus nga husto gid ang iya mga sabat, nagsiling siya sa iya, “Malapit ka na nga masakop sa paghari sang Dios.” Halin sadto wala na gid sing may nangahas nga magpamangkot kay Jesus.

Ang Pamangkot Parte sa Cristo

(Mat. 22:41-46; Luc. 20:41-44)

³⁵ Sang nagapanudlo si Jesus sa templo nagsiling siya, “Ngaa nagsiling ang mga manunudlo sang Kasuguan nga ang Cristo kaliwat *lang* ni David?

³⁶ Si David mismo nga gintuytuyan sang Espiritu Santo nagsiling,

“Nagsiling ang Ginoo sa akon Ginoo,

Pungko diri sa akon tuo

hasta mapaidalom ko sa imo ang imo mga
kaaway.’§

³⁷ Kon gintawag siya ni David nga iya Ginoo, paano bala nga siya kaliwat *lang* ni David?”

§ 12:36 Sal. 110:1

*Nagpaandam si Jesus Batok sa mga Manunudlo
sang Kasuguan*

(Mat. 23:1-36; Luc. 20:45-47)

Naluyag magpamati kay Jesus ang madamo gid nga mga tawo.

³⁸ Sa iya mga pagpanudlo nagsiling siya, “Mag-andam kamo sa mga manunudlo sang Kasuguan nga gusto maglagaw-lagaw nga nagasuksok sang espesyal nga bayo.* Sa mga lugar nga madamo sang tawo,† gusto nila nga tamyawon sila.

³⁹ Sa mga simbahan ukon sa mga punsyon, ginapili gid nila ang mga pulungkuan nga para sa mga dungganon.

⁴⁰ Ginaubos nila kuha ang mga pagkabutang sang mga balo nga babayi, kag ginatabon-tabunan lang nila ang ila ginahimo paagi sa malawig nga mga pagpangamuyo. Ini sila magabaton sang mas dako nga silot.”

Ang Halad sang Balo nga Babayi

(Luc. 21:1-4)

⁴¹ Nagpungko si Jesus sa tupad sang ginahulugan sang kuwarta didto sa templo kag ginpanilagan niya ang mga tawo nga nagahulog sang ila mga kuwarta. Madamo nga manggaranon ang nagahulog sang dalagko nga mga kantidad.

⁴² May nagpalapit nga isa ka imol nga balo nga babayi kag naghulog sang duha lang ka sinsilyo.

⁴³ Gintawag ni Jesus ang iya mga sumulunod kag nagsiling sa ila, “Sa pagkamatuod, mas madamo ang ginhulog sang imol nga balo sa

* **12:38** *espesyal nga bayo*: sa literal, *malaba nga bayo* † **12:38** *mga lugar nga madamo sang tawo*: sa literal, *mga merkado*

ginahulugan sang kuwarta sang sa tanan nga naghatag.

⁴⁴ Kay sila madamo ang ila kuwarta kag ang ila ginhatag baliwala lang sa ila; pero ang balo, bisan imol siya, ginhatag niya ang tanan nga iya ginasaligan para mabuhi.”

13

Naghambal si Jesus Parte sa Pagguba sang Templo

(Mat. 24:1-2; Luc. 21:5-6)

¹ Sang nagapaguwa na si Jesus sa templo, ang isa sang iya mga sumulunod nagsiling, “Manunudlo, tan-awa bala ini nga templo. Ang gin-gamit nga mga bato dalagko kag katahom sang pagpatindog sini.”

² Nagsiling si Jesus sa iya, “Ini nga templo nga ginhimo sa dalagko nga mga bato magakalaguba sa palaabuton kag wala gid sing may mabilin nga mga bato nga nagasalampaw.”

Mga Kagamo kag mga Paghingabot

(Mat. 24:3-14; Luc. 21:7-19)

³ Sang nagapungko si Jesus didto sa Bukid sang mga Olibo nga nagaatubang sa templo, nagpalapit si Pedro, si Santiago, si Juan, kag si Andres kag nagpamangkot sa iya nga silahanon lang.

⁴ *Siling nila*, “Sugiri kami kon san-o matabo ang mga butang nga imo ginsiling? Kag ano bala ang tanda nga madali na lang ini tanan matabo?”

⁵ Gani nagsiling si Jesus sa ila, “Mag-andam kamo nga wala sing may makapatalang sa inyo.

⁶ Kay madamo ang magaabot kag magasiling nga sila amo ako, kag madamo ang ila mapatalang.

⁷ Kon makabati kamo sang mga gira nga malapit sa inyo kag makabalita kamo nga didto sa malayo nagagira man, indi kamo magkahadlok. Kinahanglan gid nga matabo ini, pero indi pa ini ang katapusan.

⁸ Magailinaway ang mga nasyon kag magailinaway ang mga ginharian. May magaabot nga mga linog sa nagkalain-lain nga lugar kag may magaabot nga mga gutom. Pero ini nga mga butang umpisa pa lang sang mga kabudlayan nga magaabot.

⁹ “Mag-andam kamo, kay pagadakpon kamo kag dal-on sa mga hukmanan. Pagahanuton kamo sa mga simbahan sang mga Judio. Magaatubang kamo sa mga gobernador kag sa mga hari tungod sang inyo pagsunod sa akon. Kag didto magasugid kamo sang Maayong Balita sa ila.

¹⁰ *Sa wala pa mag-abot ang katapusan*, kinahanglan iwali anay ang Maayong Balita sa tanan nga nasyon.

¹¹ Kon dal-on kamo *sa korte* kag imbistigaron, indi kamo magpalibog kon ano ang inyo isabat, kay kon sa oras nga kinahanglan kamo maghambal, ihambal lang ninyo ang ginapahambal sa inyo *sang Espiritu Santo*. Kay indi kamo ang magahambal kundi ang Espiritu Santo *paagi sa inyo*.

¹² *Sa sina nga mga inadlaw*, may mga tawo nga magapapatay sang ila mga utod. May mga amay nga magapapatay sang ila mga anak. Kag may mga anak nga magakontra sa ila mga ginikanan,

kag ipapatay nila sila.

¹³ Dumtan kamo sang tanan tungod sang inyo pagsunod sa akon. Pero ang nagapadayon sa *pagsunod* hasta sa katapusan amo ang maluwas.

Ang Makangilil-ad nga Butang
(*Mat. 24:15-28; Luc. 21:20-24*)

¹⁴ “Makita ninyo ang makangilil-ad nga butang nga mangin kabangdanan nga pabay-an *ang templo*.* Nabutang ini sa *templo*, sa lugar nga indi dapat tindugan sini. (Kamo nga nagabasa, in-tiendihon ninyo kon ano ang kahulugan sini!) Kon matabo na ini, ang mga ara sa Judea dapat magpalagyo sa kabukiran.

¹⁵ Ang *tawo nga matabuan nga* ara sa guwa sang iya balay indi na magsulod pa sa pagkuha sang bisan ano.

¹⁶ Ang *matabuan nga* ara sa iya uma indi na magpuli pa sa pagkuha sang iya bayo.

¹⁷ Makaluluoy ang mga nagabulusong kag ang mga nagapatiti sa sina nga mga inadlaw *tungod nga mabudlayan sila sa pagpalagyo*.

¹⁸ Magpangamuyo kamo nga indi ini matabo sa tigtulugnaw.

¹⁹ Kay sa sina nga mga inadlaw magaabot ang pag-antos nga wala pa gid matabo halin sang pag-tuga sang Dios sang kalibutan hasta subong, kag wala sing may matabo pa nga pareho sina hasta san-o.

²⁰ Kon ina nga mga inadlaw wala ginpalip-ot sang Ginoo wala gid sing may mabilin nga tawo.

* **13:14** Dan. 9:27; 11:31; 12:11

Pero tungod sang *iya kaluoy sa iya* mga pinili, ginpalip-ot niya ina nga mga inadlaw.

²¹ “Kon may magsiling sa inyo, ‘Ari na ang Cristo!’ ukon ‘Didto siya!’ indi kamo magpati.

²² Kay magaguwa ang indi matuod nga mga Cristo kag ang indi matuod nga mga propeta. Magahimo sila sang mga milagro kag makatilingala nga mga butang sa katuyuan nga patalangan, kon mahimo, bisan pa ang mga pinili *sang Dios*.

²³ Gani magbantay kamo! Ginasugid ko na sa inyo nga daan ini nga mga butang sa wala pa matabo.

Ang Pagbalik ni Jesus Diri sa Kalibutan

(Mat. 24:29-31; Luc. 21:25-28)

²⁴ “Pagkatapos sang pag-antos sa sina nga tiyempo, ang adlaw magadulom, ang bulan indi na magsanag,

²⁵ kag ang mga bituon magakalahulog. Ang mga butang[†] sa langit pagapatalangan sa ila kinaan-dan nga alagyan.

²⁶ Dayon *ako nga* Anak sang Tawo makita sa mga panganod nga nagabalik *diri sa kalibutan* nga may puwerte nga gahom kag kadunggan.[‡]

²⁷ Suguon ko ang akon mga anghel sa pagtipon sang akon mga pinili halin sa tanan nga lugar sang kalibutan.

Ang Leksyon sa Kahoy nga Higera

(Mat. 24:32-35; Luc. 21:29-33)

²⁸ “Magtuon kamo sang leksyon sa kahoy nga higera. Kon ang iya nga sanga nagapanalingsing

[†] **13:25** *butang*: sa literal, *gahom* [‡] **13:26** *puwerte nga gahom kag kadunggan*: ukon, *puwerte nga gahom nga nagasilak*

na, mahibaluan ninyo nga madali na lang ang tig-ilinit.

²⁹ Sa amo man nga bagay, kon makita ninyo nga nagakalatabo na ini nga mga butang, mahibaluan ninyo nga madali na lang ako mag-abot.

³⁰ Sa pagkamatuod, magakalatuman ini tanan nga butang sa wala pa mapatay ang *mga tawo sa sini* nga henerasyon.

³¹ Madula ang langit kag ang duta, pero ang akon mga pulong indi gid madula *kundi matuman gid ini*.

Wala sing may Nakahibalo kon San-o gid Mabalik si Jesus

(Mat. 24:36-44)

³² “Kon parte sa adlaw ukon oras sang akon pag-abot, wala gid sing may nakahibalo bisan ang mga anghel sa langit ukon *ako nga Anak sang Dios*, kundi ang Amay gid lang.

³³ Gani magbantay kamo kag mag-andam, kay wala kamo kahibalo kon san-o ako maabot.

³⁴ Pareho man ini sa tawo nga naglakat sa malayo nga lugar. Antes siya maghalin sa iya balay, ginbilinan niya sang mga ulobrahon ang tagsa niya ka ulipon kag ginhambalan ang guwardya sa puwertahan nga magbantay sa *iya nga pag-abot*.

³⁵ Gani magbantay kamo, kay wala kamo kahibalo kon san-o mabalik ang tag-iya sang balay; mahimo nga sa hapon, sa tungang gab-i, sa kaagahon ukon sa pagbutlak sang adlaw.

³⁶ Basi kon sa iya pagbalik maabtan niya kamo nga nagakatulog.

³⁷ Ang ginasiling ko sa inyo ginasiling ko sa tanan: Magbantay kamo!”

14

Ang Plano Batok kay Jesus

(Mat. 26:1-5; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Duha na lang ka adlaw kag magaabot ang Piesta sang Paglabay sang Anghel kag Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok. Ang manug-dumala nga mga pari kag ang mga manunudlo sang Kasuguan may tuyo nga patyon si Jesus. Gani nagapangita sila sang paagi kon paano nila madakop si Jesus nga indi mahibalan sang mga tawo.

² Nagsiling sila, “Indi ta lang pagtabuon sa piesta kay basi kon magkinagamo ang mga tawo.”

Ginbubuan sang Pahamot ang Ulo ni Jesus

(Mat. 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Sang didto si Jesus sa Betania, samtang nagakaon siya sa balay ni Simon nga *sadto anay* may delikado nga balatian sa panit,* may isa ka babayi nga nag-abot. May dala siya nga tibod-tibod nga may sulod nga malahalon gid nga pahamot. Ini nga puro nga pahamot halin sa tanom nga “nardo.” *Pagpalapit niya kay Jesus* gin-utod niya ang liog sang tibod-tibod kag ginbubo niya ang pahamot sa ulo ni Jesus.

⁴ May mga tawo didto nga nangakig kag nagsiling, “Ngaa bala ginausikan lang niya ang pahamot?”

* **14:3** *delikado nga balatian sa panit:* Tan-awa ang footnote sa 1:40.

⁵ Sarang kuntani ina mabaligya sa kantidad nga bali isa ka tuig nga suweldo kag ang bili ihatag sa mga imol.” Kag gin-akigan nila ang babayi.

⁶ Pero nagsiling si Jesus sa ila, “Ngaa ginahilabtan ninyo siya? Pabay-i lang ninyo siya. Maayo ining iya ginhimo sa akon.

⁷ Ang mga imol permi ninyo makaupod kag sarang kamo makabulig sa ila sa bisan ano nga oras nga gusto ninyo, pero ako indi ninyo permi makaupod.

⁸ Ini nga babayi naghimo sang iya masarangan para sa akon. Ginbubuan niya sang pahamot ang akon lawas bilang pagpreparar sa akon lubong.

⁹ Sa pagkamatuod, bisan diin iwali ang Maayong Balita sa bilog nga kalibutan, ang iya ginhimo sa akon isugid man bilang handumanan sa iya.”

Nagsugot si Judas sa Pagtugyan kay Jesus

(Mat. 26:14-16; Luc. 22:3-6)

¹⁰ Si Judas Iscariote† nga isa sang dose ka apostoles nagkadto sa manugdumala nga mga pari para itugyan si Jesus sa ila.

¹¹ Pagkabati sang manugdumala nga mga pari kon ano ang katuyuan ni Judas nalipay gid sila kag nagpromisa sila sa paghatag sa iya sang kuwarta. Kag halin sadto nagpangita siya sing kahigayunan kon paano niya matugyan si Jesus sa ila.

Ang Panihapon nila ni Jesus sa Piesta sang Paglabay sang Anghel

(Mat. 26:17-25; Luc. 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

† **14:10** *Judas Iscariote*: Indi apelyido ni Judas ang “Iscariote.” Siguro ang buot silingon, *Judas nga taga-Keriot*.

¹² Nag-abot ang una nga adlaw sang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok. Amo ini ang adlaw nga ginahalad ang mga karnero nga ginakaon para sa Piesta sang Paglabay sang Anghel. Gani nagpamangkot ang mga sumulunod ni Jesus sa iya, “Sa diin ang imo gusto nga magpreparar kami sang panyapon sa Piesta sang Paglabay sang Anghel?”

¹³ Ginsugo niya ang iya duha ka sumulunod. Siling niya, “Kadto kamo sa siyudad sang *Jerusalem*. Pag-abot ninyo didto may masugata sa inyo nga tawo nga nagadala sang banga nga may tubig. Sunda ninyo siya

¹⁴ kon diin nga balay siya masulod. Kag magsiling kamo sa tagbalay, ‘Nagapamangkot ang Manunudlo kon diin ang kuwarto nga pagakaunan niya upod sang iya mga sumulunod sa pagselebrar sang Piesta sang Paglabay sang Anghel.’

¹⁵ Ipakita niya sa inyo ang malapad nga kuwarto sa ibabaw nga kompleto sang kagamitan kag preparado na. Didto kamo maghimos sang aton panyapon.”

¹⁶ Naglakat ang mga sumulunod, kag pag-abot nila sa siyudad nakita nila ang tanan suno sa ginsiling ni Jesus sa ila. Kag ginpreparar nila didto ang panyapon para sa piesta.

¹⁷ Sang sirom na, nag-abot si Jesus kag ang iya dose *ka apostoles*.

¹⁸ Sang nagakaon na sila sa lamisa, nagsiling si Jesus, “Sa pagkamatuod, ang isa sa inyo nga kaupod ko diri sa pagkaon magatraidor sa akon.”[‡]

[‡] **14:18** *magatraidor sa akon*: buot silingon, *magatugyan sa akon sa akon mga kaaway*

¹⁹ Nagkasubo gid sila kag kada isa sa ila nagpamangkot sa iya, “Indi ako, di bala?”

²⁰ Nagsiling si Jesus sa ila, “Ang magatraidor sa akon isa sa inyo nga dose—ang nagasawsaw *sang tinapay* sa yahong upod sa akon. §

²¹ *Ako nga* Anak sang Tawo pagapatyon suno sa ginasiling sang Kasulatan, pero kaluluoy ang tawo nga magatraidor sa akon. Maayo pa para sa iya nga wala siya natawo.”

Ang Panihapon sang Ginoo

(Mat. 26:26-30; Luc. 22:15-20; 1 Cor. 11:23-25)

²² Samtang nagakaon sila, nagkuha si Jesus sang tinapay. Ginpasalamatan niya *sa Dios* kag ginpamihak-pihak. Dayon ginhatag niya sa iya mga sumulunod kag nagsiling, “Kauna ninyo; amo ini ang akon lawas.”

²³ Pagkatapos nagkuha siya sang ilimnon, nagpasalamat sa Dios, kag ginhatag sa ila. Kag sila tanan nag-inom.

²⁴ Nagsiling si Jesus, “Amo ini ang akon dugo nga iula para sa madamo nga tawo. Ini nagapamatuod nga may bag-o na nga kasugtanang ang Dios sa mga tawo.

²⁵ Sa pagkamatuod, indi na ako mag-inom liwat sang ilimnon nga halin sa ubas hasta sa adlaw nga magainom ako sang bag-o nga klase sang ilimnon sa paghari sang Dios.”

²⁶ Dayon nagkanta sila sang mga pagdayaw sa Dios, kag pagkatapos nagkadto sila sa Bukid sang mga Olibo.

§ **14:20** *ang nagasawsaw sang tinapay sa yahong upod sa akon: ukon, nga nagakaon upod sa akon*

Ginpropesiya ni Jesus ang Pagpanginwala ni Pedro

(Mat. 26:31-35; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁷ Nagsiling si Jesus sa ila, “Tanan kamo magabiya sa akon, kay nagsiling *ang Dios* sa Kasulatan, ‘Patyon ko ang manugbantay sang mga karnero, kag magaalaplaag ang mga karnero.’* ”

²⁸ Pero sa tapos nga mabanhaw ako, mauna ako sa inyo didto sa Galilea.”

²⁹ Nagsiling si Pedro kay Jesus, “Bisan sila tanan magbiya sa imo, ako indi gid!”

³⁰ Nagsiling si Jesus sa iya, “Sa pagkamatuod, sa sini nga gab-i, sa wala pa makapamalo ang manok sing makaduha, ipanginwala mo ako sing tatlo ka beses.”

³¹ Pero nag-insister pa gid si Pedro nga nagasiling, “Indi ko gid ikaw ipanginwala bisan patyon pa nila ako upod sa imo.” Amo man ang ginsiling sang tanan nga sumulunod.

Nagpangamuyo si Jesus sa Getsemane

(Mat. 26:36-46; Luc. 22:39-46)

³² Dayon nagkadto sila sa lugar nga ginatawag Getsemane. *Pag-abot nila didto*, nagsiling si Jesus sa iya mga sumulunod, “Magpungko kamo diri samtang nagapangamuyo ako.”

³³ Gindala niya sila ni Pedro, Santiago, kag Juan *sa ulo-unhan*. Natublag kag nagpangalisod gid si Jesus.

³⁴ Kag nagsiling siya sa ila, “Daw sa mapatay ako sa kalisod. Pabilin kamo diri kag magpulaw.”

* **14:27** Zac. 13:7

³⁵ Dayon nagkadto pa gid siya sa ulo-unhan, nagluhod siya sa duta kag nagpangamuyo nga kon mahimo ipaiway lang ang pag-antos nga iya ginaatubang.

³⁶ Nagpangamuyo siya, “Amay, ang tanan nga butang mahimo mo. Gani ilikaw mo ini nga pag-antos nga nagaabot sa akon. Pero indi ang akon luyag ang dapat matuman kundi ang imo.”

³⁷ Pagbalik niya *sa iya tatlo ka sumulunod*, naabtan niya sila nga nagakatulog. Nagsiling siya kay Pedro, “Simon, nagakatulog ka bala? Indi ka bala makapulaw bisan isa lang ka oras?

³⁸ Magpulaw kamo kag magpangamuyo nga indi kamo madaog sang temtasyon. Luyag sang *inyo* espiritu *nga magsunod* ugaling maluya ang *inyo* lawas.”

³⁹ Naglakat liwat si Jesus sa ulo-unhan kag nagpangamuyo. Amo man gihapon ang iya pangamuyo.

⁴⁰ Pagkatapos nagbalik siya liwat sa iya mga sumulunod kag naabtan naman niya sila nga nagakatulog, kay natuyo gid sila. *Kag sang ginpukaw niya sila, nahuya sila* kag indi sila kahibalo kon ano ang ila isabat sa iya.

⁴¹ Sa ikatlo nga pagbalik niya sa ila nagsiling siya, “Nagakatulog pa bala kamo gihapon kag nagapahuway-huway? Husto na ina! Amo na ini ang tion nga *ako nga* Anak sang Tawo itugyan sa mga makasasala.

⁴² Dali na! Ari na ang tawo nga magatraidor sa akon.”

Ang Pagdakop kay Jesus

(Mat. 26:47-56; Luc. 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴³ Samtang nagahambal pa si Jesus nag-abot si Judas nga isa sa dose *ka apostoles*. Kaupod niya ang madamo nga tawo nga may dala nga mga espada kag mga inuglampos. Ginsugo sila sang manugdumala nga mga pari, mga manunudlo sang Kasuguan kag mga manugdumala sang mga Judio.

⁴⁴ Nakasiling na nga daan ang traidor *nga si Judas* sa mga manugdakop kon ano ang iya senyales: “Ang tawo nga akon halukan amo ang inyo ginapangita. Dakpa ninyo siya kag dal-a nga ginaguardyahan gid sing maayo.”

⁴⁵ Gani pag-abot ni Judas, nagderetso siya kay Jesus kag nagsiling, “Manunudlo!” Kag ginhalukan niya siya.

⁴⁶ Dayon gindakop nila si Jesus.

⁴⁷ Pero ang isa sang mga kaupod ni Jesus naggabot sang iya espada kag ginlabo niya ang ulipon sang pangulo nga pari kag nautod ang iya dulungan.

⁴⁸ Nagsiling si Jesus sa mga nagdakop sa iya, “Ano, tulisan bala ako nga kinahanglan gid nga magdala pa kamo sang mga espada kag mga inuglampos sa pagdakop sa akon?”

⁴⁹ Adlaw-adlaw didto ako sa templo nga nagatudlo kag kamo didto man. Ti ngaa wala ninyo ako pagdakpa? Pero kinahanglan nga matabo ini para matuman ang mga nasulat sa Kasulatan *parte sa akon.*”

⁵⁰ Dayon ginbayaan siya sang iya mga sumulunod kag nagpalagyo sila tanan.

⁵¹ May isa ka pamatan-on nga lalaki didto nga nagsunod kay Jesus nga nagapanampi lang sang tela nga linen. Gindakop siya sang mga soldado,

⁵² ugaling nanginpadlos siya kag nagpalagyo nga hublas, kay nahawiran nila ang iya ginatampi.

Si Jesus sa Atubangan sang Korte

(Mat. 26:57-68; Luc. 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵³ Gindala nila si Jesus sa *balay sang* pangulo nga pari. Nagtilipon didto ang manugdumala nga mga pari, ang mga manugdumala sang mga Judio, kag ang mga manunudlo sang Kasuguan.

⁵⁴ Si Pedro nagsunod man, pero malayo-layo ang iya antad kay Jesus. Nagsulod siya sa ugsaran sang *balay sang* pangulo nga pari kag nagpungko upod sa mga guwardya para magpainit-init malapit sa kalayo.

⁵⁵ Karon, ang manugdumala nga mga pari kag ang tanan nga miyembro sang Korte sang mga Judio nagpangita sang mga ebidensya kontra kay Jesus para ipapatay nila siya, pero wala gid sila sing may nakita.

⁵⁶ Madamo ang nagtestigo sang butig kontra sa iya pero wala nagsinanto ang ila mga sugid.

⁵⁷ May iban pa gid didto nga nagtestigo sang butig kontra kay Jesus. Nagsiling sila,

⁵⁸ “Nabatian namon siya nga nagsiling, ‘Gub-on ko ini nga templo nga ginpatindog sang tawo, kag sa sulod sang tatlo ka adlaw patindugon ko ang lain nga templo nga indi tawo ang magahimo.’”

⁵⁹ Pero ang ila mga sugid wala nagsinanto.

⁶⁰ Nagtindog sa tunga ang pangulo nga pari kag nagpamangkot kay Jesus, “Wala ka bala sing isabat sa sini nga mga akusasyon kontra sa imo?”

⁶¹ Wala gid nagsabat si Jesus. Gani ginpamangkot siya liwat sang pangulo nga pari, “Ikaw bala ang Cristo nga Anak sang Dalayawon *nga Dios?*”

⁶² Nagsabat si Jesus sa iya, “Huo, ako matuod, kag *ako nga* Anak sang Tawo makita ninyo nga nagapungko sa tuo sang Makagagahom *nga Dios*, kag makita man ninyo ako sa mga panganod sa kalangitan nga nagabalik *diri sa kalibutan.*”

⁶³ Pagkabati sadto sang pangulo nga pari, gingsi niya ang iya bayo *sa kaakig* kag nagsiling, “Indi na kinahanglan sang mga testigo!

⁶⁴ Nabatian ninyo ang pag-insulto *niya sa Dios*. Ano bala sa inyo?” Kag ginsentensyahan nila siya nga patyon.

⁶⁵ Ang iban sa ila nagdupla kay Jesus. Ginbuta-butahan nila siya kag ginsumbag. Dayon nagsiling sila, “Pakta abi kon sin-o ang nagsumbag sa imo?” Pagkatapos ginkuha siya sang mga guwardya kag sige ang ila tampa sa iya.

Ginpanginwala ni Pedro si Jesus

(Mat. 26:69-75; Luc. 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Sang si Pedro didto pa sa ugsaran, nag-agi ang isa sa mga babayi nga suluguon sang pangulo nga pari.

⁶⁷ Pagkakita niya kay Pedro nga nagapainit-init *malapit sa kalayo*, ginhimutaran niya siya kag nagsiling, “Kaupod ka man ni Jesus nga taga-Nazaret.”

⁶⁸ Pero nagpanginwala siya nga nagasiling, “Wala ako kahibalo kon ano ang imo ginahambal.” Dayon nagkadto siya sa puwertahan paguwa. Sa sadto gid nga oras nagpamalo ang manok.

⁶⁹ Didto nakita naman siya sang suluguon nga babayi, kag nagsiling siya liwat sa mga tawo didto, “Ini nga tawo isa sang mga kaupod ni Jesus.”

⁷⁰ Pero nagpanginwala naman si Pedro. Dugay-dugay nagsiling ang mga tawo didto, “Kaupod ka gid niya kay taga-Galilea ka man.”

⁷¹ Pero nagpanumpa gid si Pedro nga nagasiling, “Bisan mapatay pa ako, wala gid ako kakilala sa tawo nga inyo ginasiling.”

⁷² Dayon nagpamalo naman ang manok, kag nadumduman ni Pedro ang ginsiling ni Jesus sa iya, “Sa wala pa makapamalo ang manok sing makaduha, ipanginwala mo ako sing tatlo ka beses.” Kag naghibion gid siya.

15

Gindala si Jesus kay Pilato

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luc. 23:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Aga pa gid sang sunod nga adlaw, nag-meeting ang manugdumala nga mga pari kaupod ang mga manugdumala sang mga Judio, ang mga manunudlo sang Kasuguan, kag ang tanan nga miyembro sang Korte sang mga Judio. Gin-gapos nila si Jesus kag gindala didto kay *Gobernador Pilato** para itugyan sa iya.

* **15:1** *Pilato*: Ang Romanhon nga gobernador sang Judea, Samaria, kag Idumea.

² Ginpamangkot siya ni Pilato, “Ikaw bala ang hari sang mga Judio?” Nagsabat si Jesus sa iya, “Ginasiling mo.”

³ Madamo ang mga akusasyon sang manugdumala nga mga pari kontra kay Jesus.

⁴ Gani ginpamangkot siya liwat ni Pilato, “Wala ka bala sing isabat sa mga akusasyon nga ina? Madamo gid ang ila akusasyon kontra sa imo.”

⁵ Pero wala gid nagsabat si Jesus, gani natingala gid si Pilato.

Ginsentensyahan si Jesus nga Patyon

(Mat. 27:15-26; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

⁶ Kinabatasan ni Pilato nga kada Piesta sang *Paglabay sang Anghel* nagahilway siya sang isa ka priso nga ginapangayo sang mga tawo.

⁷ May isa ka priso didto nga si Barabas. Ini nga tawo ginpriso kaupod sadtong mga nakapatay sang pagrebelde nila kontra sa gobyerno.

⁸ Madamo nga tawo ang nagpalapit kay Pilato kag nagpangayo nga himuon niya liwat sa sadto nga tuig ang kinabatasan niya nga ginahimo.

⁹ Nagpamangkot siya sa ila, “Gusto bala ninyo nga buy-an ko ang hari sang mga Judio?”

¹⁰ Nahibaluan ni Pilato nga nahisa ang manugdumala nga mga pari, amo gani nga gin-akusar nila si Jesus sa iya.

¹¹ Pero ginsutsot sang manugdumala nga mga pari ang mga tawo nga si Barabas lang ang ila pangayuon nga buy-an kag indi si Jesus.

¹² Ginpamangkot ni Pilato ang mga tawo, “Ano ang akon himuon sa tawo nga inyo ginasiling nga hari sang mga Judio?”

¹³ Nagsinggit sila, “Ilansang siya sa krus!”

¹⁴ Nagsiling si Pilato sa ila, “Ngaa, ano bala nga sala ang iya nahimo?” Pero gintuduhan pa gid gani nila singgit, “Ilansang siya sa krus!”

¹⁵ Gani tungod nga gusto ni Pilato nga paayunan ang mga tawo, ginbuy-an niya si Barabas. Pero si Jesus ginpahanot niya kag gintugyan *sa mga soldado* para ilansang sa krus.

Ginyaguta sang mga Soldado si Jesus

(Mat. 27:27-31; Juan 19:2-3)

¹⁶ Gindala sang mga soldado si Jesus sa sulod sang palasyo sang gobernador kag ginpatipon didto ang bilog nga batalyon sang mga soldado.

¹⁷ Pagkatapos ginsukluban nila si Jesus sang kapa nga granate[†] kag naghimo sila sang korokorona nga tunukon kag ginsuksok nila sa iya ulo.

¹⁸ Dayon nagsaludo sila sa iya nga nagasiling, “Mabuhay ang Hari sang mga Judio!”

¹⁹ Kag sige ang ila lampos sang bulobaston sa iya ulo kag ginaduplaan pa nila siya. Ginluhod-luhuran nila siya kag ginsulusimba.

²⁰ Sa tapos sang ila pagyaguta, gin-uba nila ang kapa nga granate kag ginsuksukan nila siya *liwat* sang iya bayo. Dayon gindala nila siya sa guwa *sang siyudad* para ilansang sa krus.

Ginlansang si Jesus sa Krus

(Mat. 27:32-44; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27)

[†] **15:17** *granate*: sa English, *purple*

²¹ *Sang nagalakat na sila*, nasugata nila ang isa ka tawo nga halin sa uma. (Ang iya ngalan amo si Simon nga taga-Cyrene, nga amay ni Alexander kag ni Rufus.) Ginpilit nila siya nga magpas-an sang krus ni Jesus.

²² Dayon gindala nila si Jesus sa lugar nga ginatawag Golgota (nga kon sayuron, lugar sang bagol).‡

²³ Pag-abot nila didto ginhatagan nila si Jesus sang bino nga may simbog nga mira,§ pero indi mag-inom si Jesus.

²⁴ Dayon ginlansang nila siya sa krus, kag ginpartida nila ang iya mga bayo paagi sa paggabot-gabot, para mahibaluan kon ano nga parte ang makuha sang kada isa.

²⁵ Mga alas nuebe sadto sang aga sang ginlansang nila si Jesus sa krus.

²⁶ May karatula sa *ibabaw sang krus* kag amo ini ang nakasulat nga akusasyon kontra sa iya:

ANG HARI SANG MGA JUDIO.

²⁷ May duha man didto ka tulisan nga ginlansang sa krus upod kay Jesus. Ang isa sa tuo niya kag ang isa sa wala.

²⁸ Sa sini nga paagi natuman ang nasulat sa Kasulatan nga nagasiling, “Ginkabig siya nga isa sa mga kriminal.”*

²⁹ Ang mga tawo nga nagaalagi didto nagalungo-lungo nga nagainsulto kag nagayaguta

‡ **15:22** *lugar sang bagol*: siguro tungod nga ang lugar daw dagway sang bagol ukon tungod nga madamo ang ginpamatay didto.

§ **15:23** *mira*: posible pangkuha ini sa hapdi ukon sakit. * **15:28** Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

kay Jesus. Siling nila, “Gali ha! Ikaw nga nagasiling nga gub-on mo ang templo kag sa sulod sang tatlo ka adlaw patindugon mo liwat,

³⁰ panaog ka sa krus kag luwasa ang imo kaugalingon!”

³¹ Pareho man sina ang yaguta sang manugdumala nga mga pari kag mga manunudlo sang Kasuguan. Nagsiling sila sa isa kag isa, “Ginluwas niya ang iban, pero indi siya makaluwas sang iya kaugalingon!”

³² Tan-awon ta abi karon kon makapanaog sa krus ang Cristo nga hari sang Israel, kag kon makapanaog siya matuo kita sa iya.” Pati ang iya mga kaupod nga ginlansang nagyaguta man sa iya.

Ang Pagkapatay ni Jesus

(Mat. 27:45-56; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ Sang udto na, nagdulom ang bug-os nga duta sa sulod sang tatlo ka oras.

³⁴ Pag-alas tres sang hapon nagsinggit si Jesus sing mabaskog, “*Eloi, Eloi lema sabactani?*” nga kon sayuron, “Dios ko, Dios ko, ngaa ginpabay-an mo ako?”[†]

³⁵ Pagkabati sang iban nga nagatilindog didto nagsiling sila, “Pamatii ninyo, ginatawag niya si Elias.”

³⁶ Sa gilayon nagdalagan ang isa ka tawo kag nagkuha sang espongha. Gintusmog niya ini sa maaslom nga bino kag gintakod sa *punta sang* tukon kag gintunghol sa baba ni Jesus para sup-supon niya. Nagsiling siya, “Pabay-an ta lang siya

[†] **15:34** Sal. 22:1

anay. Tan-awon ta kon maabot si Elias sa pagkuha sa iya sa krus.”

³⁷ Nagsinggit sing mabaskog si Jesus kag nabugto ang iya ginhawa.

³⁸ Sa amo man nga oras, napihak ang kurtina sa sulod sang templo sa Jerusalem halin sa ibabaw paidalom.

³⁹ Ang kapitan sang mga soldado nga nagatindog sa atubangan sang krus nakakita kon paano nabugto ang ginhawa ni Jesus. Nagsiling siya, “Matuod gid nga ang ini nga tawo amo ang Anak sang Dios!”

⁴⁰ Sa ulo-unhan may mga babayi nga nagatanaw sa nagakalatabo. Kaupod nila si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga iloy ni Jose kag sang iya manghod nga si Santiago, kag si Salome.

⁴¹ Sang didto pa si Jesus sa Galilea, ini nga mga babayi nagaupod kag nagabulig sa iya. May iban pa nga mga babayi nga didto man nga nakaupod kay Jesus sa Jerusalem.

Ang Paglubong kay Jesus

(Mat. 27:57-61; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴² *Napatay si Jesus* sa adlaw nga inugpreparar para sa piesta. Tungod nga hapon na gid kag ang sunod nga adlaw amo ang Adlaw nga Inugpahuway,

⁴³ nangisog si Jose nga taga-Arimatea nga magkadto kay Pilato para pangayuon ang bangkay ni Jesus. Si Jose nga ini ginatahod nga miyembro sang Korte sang mga Judio kag isa sa mga nagapaabot sa paghari sang Dios.

⁴⁴ Pagkabati ni Pilato nga si Jesus patay na, natingala siya. Gani ginpatawag niya ang kapitan sang mga soldado kag ginpamangkot niya kon patay na si Jesus.

⁴⁵ Sang mabatian ni Pilato ang ginsugid sang kapitan nga patay na si Jesus, gintugutan niya si Jose nga kuhaon ang bangkay.

⁴⁶ Gani nagbakal si Jose sang tela nga linen. Dayon ginkuha niya ang bangkay ni Jesus sa krus kag ginsamburan sang tela nga iya ginbakal. Ginbutang niya ang bangkay sa lulubngan nga gin-guhab sa banglid. Kag ginpaligid niya ang dako nga bato sa pagtakop sang puwertahan sang lulubngan.

⁴⁷ Nagatan-aw didto si Maria nga taga-Magdala kag si Maria nga iloy ni Jose, gani nakita nila kon diin ginlubong si Jesus.

16

Ang Pagkabanhaw

(Mat. 28:1-8; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Pagkatapos sang Adlaw nga Inugpahuway, si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga iloy ni Santiago, kag si Salome nagbakal sing pahamot kay makadto sila sa lulubngan sa paghaplas sang bangkay ni Jesus.

² Aga pa gid sang Domingo, sang manugbutlak na ang adlaw, nagkadto sila sa lulubngan.

³⁻⁴ *Samtang nagalakat sila*, nagpinamangu-tanay sila, “Sin-o ang aton pangabayon nga mag-paligid sang bato nga nagatakop sa puwertahan sang lulubngan?” (Kay masyado kadako sang

bato.) Pero pag-abot nila didto, nakita nila nga napaligid na ang bato.

⁵ Gani nagsulod sila sa lulubngan kag nakita nila ang isa ka bataon nga lalaki nga nagapungko sa tuo dampi nga may maputi nga bayo. Hinadlukan gid sila.

⁶ Dayon nagsiling ang lalaki sa ila, “Indi kamo magkahadlok! *Nahibaluan ko nga ginapangita ninyo si Jesus nga taga-Nazaret nga ginlansang sa krus. Wala na siya diri! Nabanhaw siya! Tan-awa bala ninyo ang ginhamyangan sa iya.*”

⁷ *Dayon nagsiling siya*, “Lakat kamo, sugiri ninyo ang iya mga sumulunod labi na gid si Pedro nga mauna si Jesus sa inyo didto sa Galilea. Didto ninyo siya makita suno sa iya ginsiling sa inyo.”

⁸ Gani nagguwa ang mga babayi sa lulubngan kag nagdalagan, kay nagakurog sila sa kakulba. Wala sila sang may ginsugiran, kay hinadlukan gid sila.*

⁹ Aga pa gid sang Domingo nabanhaw si Jesus. Una gid siya nagpakita kay Maria nga taga-Magdala nga iya gintabugan sang pito ka demonyo.

¹⁰ Dayon ginkadtuan ni Maria ang mga sumulunod ni Jesus nga nagakasubo kag nagahilibion,

* **16:8** Sa iban nga kopya sang Griego, makita ang masunod nga mga pulong sa tunga sang bersikulo 8 kag 9, kag sa isa ka kopya makita lang ini pagkatapos sang bersikulo 8 kag wala na sang sugpon nga bersikulo 9-20: *Dayon dali-dali nila ini tanan nga ginbalita kay Pedro kag sa iya mga kaupod. Pagkatapos sadto, ginpadala sila ni Jesus halin sa east hasta sa west sa pagsugid sang pinasahi kag indi madula nga mensahi sang kaluwasan nga nagadala sang kabuhi nga wala sing katapusan. Amen.*

kag ginsugiran niya sila.

¹¹ Pero wala sila nagpati sa iya ginsugid nga buhi si Jesus kag nagpakita sa iya.

¹² Pagkatapos sadto, nagpakita si Jesus sa lain nga dagway sa iya duha ka sumulunod sang nagapakadto sila sa uma.

¹³ Gani nagbalik sa Jerusalem ining duha ka sumulunod kag ginsugiran nila ang iban nga mga kaupod nila nga si Jesus nagpakita sa ila, pero wala man sila nagpati.

¹⁴ Sang ulihi nagpakita naman si Jesus sa onse *ka apostoles* sang nagakaon sila. Ginsabdong niya sila tungod nga wala sila sing pagtuo kag tungod sang katig-a sang ila mga tagipusuon, kay wala sila nagpati sa ginsugid sang mga nakakita sa iya sa tapos siya nabanhaw.

¹⁵ Dayon nagsiling si Jesus sa ila, “Lakat kamo sa bilog nga kalibutan kag iwali ang Maayong Balita sa tanan nga tawo.

¹⁶ Ang bisan sin-o nga magtuo kag magpabautiso maluwas, pero ang indi magtuo pagasilutan.

¹⁷ Ini nga mga tanda makita sa mga tawo nga nagatuo sa akon: paagi sa akon ngalan[†] magatabog sila sang mga demonyo; magahambal sila sang iban nga mga lingguahe nga wala nila matun-i;

¹⁸ kon makauyat sila sang mga man-og ukon makainom sang bisan ano nga hilo indi sila maano; kag kon itungtong nila ang ila mga kamot sa mga nagamasakit, magaayo ini.”

[†] **16:17** *ngalan*: buot silingon, *gahom ukon awtoridad*

Gindala si Jesus pa-Langit
(Luc. 24:50-53; Bin. 1:9-11)

¹⁹ Sa tapos makahambal si Ginoong Jesus sa ila, gindala siya pa-langit kag nagpungko sa tuo sang Dios.

²⁰ Dayon nagwali ang iya mga sumulunod sa bisan diin nga lugar. Ginbuligan sila sang Ginoo, kag ginpamatud-an niya ang ginawali sang mga sumulunod paagi sa mga tanda nga ila ginhimo.

**Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines**

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4